

Αριθμ. Πρωτ. ΑΝΑΦΟΡΩΝ: 791
Ημερομ. Κατάθεσης: 9/12/2020



Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, <http://www.kke.gr>
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Οι βουλευτές Συντυχάκης Μανώλης, Κομνηνάκα Μαρία και Μανωλάκου Διαμάντω

Κατέθεσαν **ΑΝΑΦΟΡΑ** το κείμενο της πρωτοβουλίας Κατοίκων που αφορά την προστασία του ιστορικού φαραγγιού της Καντάνου του Δήμου Καντάνου – Σελίνου και με το οποίο αιτείται την άμεση τροποποίηση της υπουργικής απόφασης που εγκρίνει την επέκταση και την προσθήκη νέων, λατομικών δραστηριοτήτων στην περιοχή.

Αθήνα 8/12/2020

Οι καταθέτοντες βουλευτές

Κάντανος 7-12-2020

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Προς: 1) Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

2) Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων

Κοινοποίηση: 1) Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων Κρήτης

2) Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Κρήτης

ΑΙΤΗΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

της Α. Π.: ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΠΔΝΣΜΜΤΠΙΤ/575395/64982/4756/1430 (ΑΔΑ:
ΩΑΥΛ4653Π4-ΖΛΨ)

Κυρία Υπουργέ

Με την απόφαση που υπογράψατε στις 30-11-2020, εγκρίνετε την επέκταση, με την προσθήκη νέων, λατομικών δραστηριοτήτων σε διπλάσια έκταση από τα αδειοδοτημένα 59 στρ. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την σταδιακή μετατροπή του ιστορικού φαραγγιού της Καντάνου σε σκληρή βιομηχανική περιοχή.

Οι όροι δε, που τέθηκαν στην παραπάνω απόφαση - έγκριση, **δεν διασφαλίζουν την προστασία και την ακεραιότητα του ιστορικού τόπου**, πολύ περισσότερο που δεν λήφθηκε καμιά απόφαση, (όπως οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟΑ είχαν προτείνει) για τον περιορισμό και τροποποίηση της λατομικής περιοχής στα σημερινά όρια λειτουργίας του λατομείου, δυτικά του οριοθετημένου ρέματος.

Επισημαίνουμε ότι ο πρώτος όρος (της απόφασης σας) είχε ξανατεθεί το 2015, χωρίς ουδέποτε να τηρηθεί, ως προϋπόθεση της έγκρισης του ΥΠΠΟΑ για την επανέναρξη της λειτουργίας του λατομείου στα 59 στρ. Με την εταιρεία, μάλιστα, να υπόσχεται, στην τότε συνεδρίαση του ΚΣΝΜ ότι η αποκατάσταση «θα λάβει χώρα σε διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της έγκρισής σας » (!!!) (Πρακτικά ΚΣΝΜ 2015, σελ 9)

Επιπρόσθετα ο δεύτερος όρος όπως τέθηκε στην έγκριση σας, αντιτίθεται στην απόφαση κήρυξης του ιστορικού τόπου ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/50219/1085/4.6-12.7.2010, κήρυξη που έχει επικυρωθεί - επισφραγιστεί με την απόφαση του ΣΤΕ 366/2016, γεγονός που την καθιστά αδιαμφισβήτητη.

Με την απόφαση αυτή, χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος τμήμα της επαρχιακής οδού Καντάνου (Κανδάνου)-Χανίων σε μήκος 6.640,00 μέτρων και «**σε πλάτος 50,00 μέτρων ένθεν και ένθεν του άξονα του δρόμου** και με διεύρυνση άνω των 50 μέτρων εκεί όπου το απαιτεί η γεωμορφολογική ενότητα του χώρου.»

Συνέπεια αυτής κήρυξης είναι ότι οι ζώνες Β2 (7,130 μ²) και Β3 (3,146 μ²) αποτελούν μέρος του θεσμοθετημένου ιστορικού τόπου και **όχι απλά «φυσικό τοπίο που συνδέεται άμεσα με τον ιστορικό τόπο** όπως αναφέρονται στην έγκριση σας.

Η υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων Κρήτης με έγγραφο της στις 10/11/20 αναφέρει επακριβώς: «**δύο από τις εκτάσεις αυτές (Β2: εμβ. 7.130τ.μ. και Β3: εμβ. 3.146 τ.μ., συνολική έκταση 10.276 τ.μ.), βρίσκονται εντός των ορίων του χαρακτηρισμένου ιστορικού τόπου, ενώ στο σύνολό του ο αδειοδοτημένος χώρος εξόρυξης και οι λοιπές χρησιμοποιούμενες εκτάσεις, συμπεριλαμβανόμενης**

τη έκτασης Β1, βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο του ιστορικού τόπου και έχουν άμεση οπτική επαφή με αυτόν.»

Σύμφωνα με τα παραπάνω οι εκτάσεις Β2 και Β3 αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ιστορικού τόπου και επιβάλλεται, να τύχουν ίδιας μεταχείρισης με τον λιθόκτιστο δρόμο και να μετέχουν στο ίδιο και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης των 2 ετών, που έχει οριστεί, στον πρώτο όρο της έγκριση σας.

Σε κάθε άλλη περίπτωση, ο «τεμαχισμός» του ιστορικού τόπου, θα έχει ως αποτέλεσμα τη συρρίκνωσή του.

Ζητούμε:

Την **άμεση τροποποίηση** της απόφασής σας, πριν από την έκδοση της ΑΕΠΟ της «Λατομεία Σελίνου Α.Ε.», για την προσθήκη μονάδων παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, ασφαλτομίγματος και διαχείρισης Α.Ε.Ε.Κ. με τα εξής:

- 1) Να τεθεί όρος για τον περιορισμό και τροποποίηση της λατομικής περιοχής στα σημερινά όρια λειτουργίας λατομείου, δυτικά του οριοθετημένου ρέματος,
- 2) Οι εκτάσεις Β2 και Β3 που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του ιστορικού τόπου να τύχουν ίδιας μεταχείρισης με τον λιθόκτιστο δρόμο και να μετέχουν στο ίδιο και συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποκατάστασης των 2 ετών, που έχει οριστεί, στον πρώτο όρο της έγκριση σας.

Επισυναπτόμενα: 1) Απόφαση ΣΤΕ 366/2016,
2) ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/ΤΠΝΜΚΠΑ/549833/62110/3651/2175
3) Πρακτικά ΚΣΝΜ 2015

Για την Πρωτοβουλία Κατοίκων για την προστασία του ιστορικού φαραγγιού της Καντάνου οι Δημότες του Δήμου Καντάνου - Σελίνου

- 1) Πετράκης Κων/νος του Ιωάννη, Κοινωνιολόγος
- 2) Γεωργιάκης Γεώργιος του Κων/νου, Δημοτικός Σύμβουλος Καντάνου - Σελίνου
- 3) Παπαδοπετράκης Ευύχιος του Εμμανουήλ, Συνταξιούχος Πανεπιστημιακός
- 4) Βακάκης Ευύχιος του Γεωργίου. Συνταξιούχος ΟΤΕ
- 5) Κοντεκάκης Ιωάννης του Στυλιανού, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Καντάνου
- 6) Πυροβολάκης Ιωάννης του Εμμανουήλ, Αρχιτέκτων Μηχανικός
- 7) Μαλανδράκης Γεώργιος του Ευτυχίου, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Καντανιωτών Αττικής.
- 8) Μπιτσάκης Ιωάννης του Ευτυχίου, Ερευνητής Φυσικός
- 9) Καρυωτάκης Κων/νος του Βασιλείου, Αγρότης
- 10) Παπαδακη Χαριτίνη του Παύλου, Δημοτικός Σύμβουλος Καντάνου - Σελίνου
- 1) Νταουντάκης Γεώργιος του Μάρκου, Πρόεδρος Αγροτικού Συνεταιρισμού Κακοδικίου Καντάνου Σελίνου
- 2) Αποστολάκης Ευύχιος του Μιχαήλ, Πρόεδρος Πολιτιστικού Συλλόγου Κακοδικίου Καντάνου - Σελίνου
- 3) Λιτσαρδάκης Νίκος του Αντρέα, Δημοτικός Σύμβουλος Καντάνου - Σελίνου
- 4) Μαράκης Βαρδής του Παναγιώτη, Δημοτικός Σύμβουλος Καντάνου - Σελίνου

Στο σημείο αυτό προεδρεύει η Γενική Γραμματέας του ΥΠ.ΠΟ.Α. και πρόεδρος του Κ.Σ.Ν.Μ. κα ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗ ΒΛΑΖΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

Στο σημείο αυτό προσήλθαν η κα.Ε.Γατοπούλου, ο κ.Π.Γεωργακόπουλος και ο κ.Ι.Δημακόπουλος

ΘΕΜΑ 2^ο

Έγκριση ή μη της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα, Δήμου Καντάνου - Σελίνου Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, Περιφέρειας Κρήτης.

Το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων αφού έλαβε υπόψη:

1. Το με αρ. πρωτ. ΥΠΟ.ΠΑΙΘ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/ΤΠΑΝΣΜΤΠ/234767/21181/2936 /963/9-10-2015 έγγραφο προς το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων
2. Τα σχέδια, τις φωτογραφίες και τα λοιπά έγγραφα των φακέλων
3. Τα άρθρα 13,14,15 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.2690/99 (ΦΕΚ 45/1999 τεύχος Α')
4. Το Ν.3028/02 "Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς" (ΦΕΚ 153/2002 τεύχος Α')
5. Την εισήγηση της προϊσταμένης της Διεύθυνσης Προστασίας Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων κας Αμαλίας Ανδρουλιδάκη η οποία αναφέρει:

Γίνεται προβολή Powerpoint

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Η ΔΙΝΕΣΑΚ (νυν ΔΠΑΝΣΜ) αφού εξέτασε το φάκελο της ΜΠΕ, για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα του Δήμου Καντάνου, εισήγαγε το θέμα προς συζήτηση στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων (ΚΣΝΜ) το οποίο με την με αριθμό πρακτικού 1/16-01-2014 πράξη του, γνωμοδότησε ως εξής:

«Πέντε (5) μέλη του Συμβουλίου τάχθηκαν υπέρ της άποψης ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει για το θέμα «Έγκριση ή μη της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα Δήμου Καντάνου-Σελίνου Π.Ε. Χανίων, φερομένης ιδιοκτησίας «Λατομεία Σελίνου Α.Ε.»», σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 16, 12 παρ. 4 και 10 παρ. 3 του Ν. 3028/2002, διότι το λατομείο ευρίσκεται πλησίον και σε άμεση οπτική επαφή με τον χαρακτηρισμένο ιστορικό τόπο του επαρχιακού δρόμου Κανδάνου – Χανίων με τα λιθόκτιστα προστατευτικά τοιχεία και τα αναλήμματα αυτού.

Πέντε (5) μέλη του Συμβουλίου τάχθηκαν υπέρ της άποψης ότι το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων δεν έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει για το παραπάνω θέμα, διότι η λατομική θέση βρίσκεται εκτός των ορίων του ως άνω χαρακτηρισμένου ιστορικού τόπου. Εν όψει της ανωτέρω διχογνωμίας επί του γενικότερου προκριματικού νομικού ζητήματος της αρμοδιότητος, το Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων δεν προχώρησε στην εξέταση της ουσίας του θέματος, προκειμένου να διερευνηθεί περαιτέρω από τη Διοίκηση το ανωτέρω ζήτημα».

Η ΔΙΝΕΣΑΚ (νυν ΔΠΑΝΣΜ) με το υπ' αρ. πρωτ.

ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΙΝΕΣΑΚ/ΤΜΝΜ/209165/ 23691/ 1230/259/11-08-2014 έγγραφο, υπέβαλε το σχετικό ερώτημα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, εάν δηλαδή υφίσταται αρμοδιότητα του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού για την Έγκριση ή μη της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα Δήμου Καντάνου-Σελίνου Π.Ε. Χανίων, φερομένης ιδιοκτησίας «Λατομεία Σελίνου Α.Ε.»», σύμφωνα με τις διατάξεις

των άρθρων 16, 12 παρ. 4 και 10 παρ. 3 του Ν. 3028/2002.

Το γραφείο του Νομικού Συμβούλου του ΥΠΠΟΑ με το υπ' αρ. πρωτ.

1447/ε.υ.4610/28-11-2014 έγγραφο του, κοινοποίησε στην ΔΠΑΝΣΜ την εξής γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους η οποία εκδόθηκε κατά την συνεδρίαση της 11-11-2014: «(...) Εν όψει όλων των ανωτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι υφίσταται αρμοδιότητα του Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού για την έγκριση ή μη ΜΠΕ για την εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών, που βρίσκεται πλησίον ιστορικού τόπου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2, 3 και 6, 12 παρ. 4 και 16 του Ν. 3028/2002».

Η Διεύθυνσή μας, επανεισήγαγε το θέμα στο ΚΣΝΜ για τη σχετική γνωμοδότηση, το οποίο με την με αριθμό πρακτικού 12/16-07-2015 πράξη του, γνωμοδότησε ομόφωνα υπέρ της «αναβολής εξέτασης του θέματος ενόψει της ανάγκης πληρέστερης έρευνας και τεκμηρίωσης επί του πραγματικού».

Η υποβληθείσα μελέτη αφορά στο σύνολο της λατομικής περιοχής, εντός της οποίας υπάρχει η περιοχή εκμετάλλευσης.

Όπως αναφέρεται στην εν λόγω ΜΠΕ το εξεταζόμενο λατομείο των 59,59 στρεμμάτων λειτουργεί εντός της εγκεκριμένης λατομικής περιοχής έκτασης 347,893 στρεμμάτων στην περιοχή Καντάνου στην οποία περιλαμβάνεται και τμήμα του ιστορικού τόπου της επαρχιακής οδού Κανδάνου – Χανίων.

Ως εκ τούτου γίνεται ολοφάνερο ότι η λατομική περιοχή στο σύνολό της, δεν βρίσκεται πλησίον, αλλά εντός του ιστορικού τόπου και επομένως το ΚΣΝΜ έχει αρμοδιότητα και υποχρέωση να γνωμοδοτήσει για το θέμα σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν.3028/2002.

Η εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ ΑΕ διαβίβασε πρόσφατα στην ΔΠΑΝΣΜ τρεις επιστολές, με αρ. πρωτ. 232915/21038/2906/26-08-2015, 234767/2021181/2936/28-08-2015 και 234767 /2021181/2937/28-08-2015 στις οποίες μεταξύ άλλων αναφέρουν:

«Σας ενημερώνω ότι η εταιρεία ουδεμία σχέση έχει με υλικά τα οποία εμφανίζονται σε σωρό ανάντι του ιστορικού δρόμου και εντός της ζώνης των 347,893 στρεμμάτων τα οποία νοικιάζουμε από το Ελληνικό Δημόσιο. Τα υλικά αυτά ανήκουν στον κο Ιωάννη Ευτυχίου Σαρτζετάκη, κάτοικο Κανδάνου ο οποίος και έχει εκφράσει προφορικά αντιρρήσεις και για το ιδιοκτησιακό στην περιοχή. Επίσης μας έχει απαγορεύσει ρητά να τα απομακρύνουμε διότι δηλώνει νόμιμος κάτοχός τους από παλαιότερη λατομική εκμετάλλευση που ασκούσε στην περιοχή. (...) Σε κάθε περίπτωση η Εταιρεία θέλοντας να συμβάλλει στην επισκευή και συντήρηση του ιστορικού δρόμου, σας δηλώνουμε ότι αναλαμβάνουμε σε συνεργασία με τις τοπικές υπηρεσίες σας κάθε δαπάνη η οποία θα κριθεί αναγκαία για τον παραπάνω σκοπό (εργασία και υλικά). (...) Έχουμε έρθει σε συνεννόηση με τον κατά δήλωση του ιδιοκτήτη (των υλικών που φαίνονται να γειτνιάζουν με τον ιστορικό δρόμο) και βρισκόμαστε και οι δύο πλευρές στην αναζήτηση νέου χώρου. Σε κάθε περίπτωση ακόμα και να μην εξευρεθεί κατάλληλος χώρος, το οποίο είναι πολύ πιθανό, θα τα μεταφέρουμε στο δυτικό άκρο του λατομικού χώρου όπου υπάρχει κατάλληλο οικόπεδο. Ο χώρος αυτός σήμερα χρησιμοποιείται ως χώρος στάθμευσης των μηχανημάτων και φορηγών της Εταιρείας. Η παραπάνω δράση θα λάβει χώρα σε διάστημα μικρότερο των έξι (6) μηνών από την ημερομηνία της έγκρισής σας.

Σύντομη περιγραφή του ιστορικού δρόμου

Ο δρόμος για την Κάντανο διέρχεται μέσα από το ομώνυμο, εξαιρετικής ομορφιάς, φαράγγι που διασχίζει ο Σπινιώτης ποταμός (γνωστός και ως χείμαρρος Κουκίζας). Ο δρόμος κατασκευάστηκε την περίοδο μεταξύ 1920 και 1930 και εγκαινιάστηκε την 21η Σεπτεμβρίου 1930, ημέρα εορτασμού της Εκατονταετηρίδας της Ελληνικής Ανεξαρτησίας στην επαρχία Σελίνου. Το έργο είχε χρηματοδοτηθεί από Εθνικούς Πόρους. Επιβλέπων μηχανικός του έργου ήταν ο Νομομηχανικός Χανίων Γεώργιος Καλούτσης και κατασκευάστρια εταιρεία η «Ηλίας Γεωργόπουλος και ΣΙΑ».

Το μήκος του δρόμου είναι 6.640 m. Για την κατασκευή του εργάστηκαν πάνω από 500 εργάτες διαφόρων ειδικοτήτων (κτίστες, βαροκόποι, φουρνελατζήδες, μακαπητζήδες κλπ). Κατά μήκος της οδού, στα σημεία που η διαμόρφωση ήταν επικίνδυνη, κατασκευάστηκαν στηθαία και αναλημματικοί τοίχοι. Στο δρόμο υπάρχουν δύο γέφυρες δοκιδοτής κατασκευής που εδράζονται σε κτιστές βάσεις. Χωρίς να αποτελούν ιδιαίτερα αξιόλογες κατασκευές, συμπληρώνουν το σημαντικό αυτό έργο οδοποιίας. Οι γέφυρες αυτές είναι γνωστές ως η Σπινιώτικη και η Ανυσαρακιώτικη.

Ο δρόμος παρέμεινε η μοναδική αμαξιτή οδός ολόκληρης της επαρχίας Σελίνου μέχρι το 1960, οπότε και κατασκευάστηκε νέα οδός.

Με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟΤ/ΔΝΣΑΚ/50219/1085/4-6-2010 (ΦΕΚ 267/ΑΑΠ/12-07-2010) χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος «... σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 (παράγραφος δ) και 16 του Ν.3028/2002, το τμήμα της επαρχιακής οδού Καντάνου (Κανδάνου) – Χανίων με τα λιθόκτιστα προστατευτικά τοιχεία και τα αναλήμματα σε όλο το μήκος του από το σημείο Α μέχρι το σημείο Β που είναι 6.640 μέτρα, όπως φαίνεται στο χάρτη της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού και σε πλάτος 50 μέτρων ένθεν και ένθεν του άξονα του δρόμου και με διεύρυνση άνω των 50 μέτρων εκεί όπου το απαιτεί η γεωμορφολογική ενότητα του χώρου, διότι αποτελεί τόπο σημαντικό για την ιστορικότητα της περιοχής, η ευρύτερη περιοχή παρουσιάζει αρχαιολογικό ενδιαφέρον, αποτελεί εξαιρετικά ενδιαφέρον τεχνικό έργο των αρχών του 20^{ου} αιώνα που διατηρείται αναλλοίωτο μέχρι σήμερα και διέρχεται μέσα από το ομώνυμο φαράγγι εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς, δημιουργώντας κατά τον τρόπο αυτό ένα σύνθετο έργο, αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης ανθρώπου και φύσης».

Το υφιστάμενο λατομείο

Το εξεταζόμενο λατομείο βρίσκεται στη θέση «Κακόσκαλα» του Δήμου Καντάνου – Σελίνου, το οποίο από το 2009 είναι ανενεργό και αναμένει την έγκριση της ΜΠΕ για να αδειοδοτηθεί και να επαναλειτουργήσει. Η συνολική έκταση της εκμετάλλευσης είναι περίπου 59,9 στρέμματα και αποτελεί τμήμα ευρύτερης εγκεκριμένης λατομικής περιοχής (Φ.Ε.Κ. 580/Β/1983) έκτασης 347,893 στρεμμάτων. η οποία έχει ορισθεί με την υπ' αριθμόν 1536/1983 απόφαση του Νομάρχη Χανίων (ΦΕΚ 580/Β/7-10-1983) και παρατάθηκε με την απόφαση 914/ΟΙΚ. /1315/10-02-1999 του Νομάρχη Χανίων (ΦΕΚ 2194/Β/ /21-12-1999). Στην λατομική περιοχή υπήρχε λατομική δραστηριότητα από την δεκαετία του 1970 (Λατομείο Γκίκα).

Το λατομείο απέχει 2 Km από τον ιστορικό οικισμό της Καντάνου, 4 Km από τον οικισμό της Σπίνας και περίπου 2,7 Km από τον οικισμό Ανισαράκι. Από τη θέση του λατομείου διέρχεται η προστατευόμενη επαρχιακή οδός της Καντάνου.

Η περιοχή καλύπτεται από ασβεστολίθους με έντονη διάρρηξη. Ο ασβεστόλιθος είναι καθαρός χωρίς προσμίξεις στείρων ή άλλων επιβλαβών στοιχείων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή αδρανών οδοποιίας και σκυροδέματος.

Η εν λόγω λατομική περιοχή ενεργοποιήθηκε το 2004 με δημοπράτηση από το Δημόσιο σαν Δημόσια Δασική έκταση και κατακυρώθηκε το δικαίωμα εκμετάλλευσης στον κ. Ι. Σαρτζετάκη ως πλειοδότη με τον όρο η εκμετάλλευση να περιορισθεί στον χώρο των 59,59 στρεμμάτων επειδή για τον χώρο αυτό υπήρχαν εγκεκριμένες μελέτες εξόρυξης. Αργότερα ο συγκεκριμένος εκμεταλλευτής μετέφερε το δικαίωμα εκμετάλλευσης στην ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ ΑΕ. Η οποία και το εκμεταλλεύεται έως και σήμερα.

Στην ΜΠΕ προτείνονται τα ακόλουθα:

Η προπαρασκευή του χώρου να περιλαμβάνει τη δημιουργία υποδομών, χρήση και βελτίωση υφισταμένων και διάνοξη νέων δρόμων προσπέλασης και μεταφοράς, προκειμένου η εκμετάλλευση να γίνει με τη μέθοδο των βαθμίδων. Η εξόρυξη έχει φορά από τα ανώτερα υψομετρικά σημεία προς τα κατώτερα. Η εκμετάλλευση χωρίζεται σε δύο τμήματα, το βόρειο και το νότιο.

Το νότιο τμήμα (πλησιέστερα προς την επαρχιακή οδό της Καντάνου) προτείνεται να παραμένει χωρίς δραστηριότητα, πλην της διαμόρφωσης ενός δρόμου προπαρασκευής και συμπληρωματικών διανοίξεων μέχρι την ολοκλήρωση των εργασιών στο βόρειο τμήμα. Με την εκμετάλλευση του βόρειου τμήματος δημιουργείται μια βαθμίδα σε πλήρη μορφή που θα εξυπηρετήσει και την ανάπτυξη του νοτίου τμήματος. Στο νότιο τμήμα θα συνεχιστεί η εκμετάλλευση μέχρι την πλήρη εξόφληση και παράλληλα προβλέπεται η έναρξη αποκατάστασης τριών (3) βαθμίδων.

Η εκμετάλλευση προτείνεται να αφήσει όριο 8 m από της παρακείμενες εκτάσεις εντός της αρχικής οριοθέτησης των 59,6 στεμμάτων.

Σύντομη περιγραφή της μεθόδου εκμετάλλευσης

Η προτεινόμενη μέθοδος εκμετάλλευσης στην ΜΠΕ είναι εκείνη των ορθών βαθμίδων με εσωτερική κλίση 5% από τα ανώτερα προς τα κατώτερα σημεία και βρίσκεται στη φάση διαμόρφωσης των βαθμίδων και αποκάλυψης του υγιούς πετρώματος στο άνω τμήμα. Μετά την εξόφληση της εκμετάλλευσης (τελική κατάσταση), προβλέπεται ότι οι βαθμίδες θα έχουν ύψος 15 m, πλάτος 6 m, με εσωτερική κλίση προς τον πόδα του πρηνούς 5% και μέγιστη κλίση του πρηνούς 60%.

Η εξόρυξη προτείνεται να γίνεται με διάνοιξη διατρημάτων Φ100 (mm), τα οποία θα γομώνονται με αμμωνίτη και ANFO. Η πυροδότηση θα γίνεται με ηλεκτρικά καψίλια τύπου NONEL. Η δευτερογενής θραύση του πετρώματος θα γίνεται με υδραυλική σφύρα.

Μηχανική προπαρασκευή – Βοηθητικές εγκαταστάσεις.

Οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας περιλαμβάνουν θραυστήρες και κόσκινα για τη θραύση και (κοκκομετρική) ταξινόμηση του προϊόντος. Βρίσκονται στη νότια πλευρά των εγκαταστάσεων. Οι προτεινόμενες βοηθητικές εγκαταστάσεις (γραφεία, ζυγιστήριο, συνεργεία, βοηθητικοί χώροι για τους εργαζόμενους) βρίσκονται σε ιδιωτική έκταση εκτός του λατομείου (η περιοχή δεν προσδιορίζεται από την ΜΠΕ).

Διάρκεια εκμετάλλευσης Η διάρκεια της εκμετάλλευσης υπολογίζεται σε 14 έτη, με μέση ετήσια παραγωγή 130.000 m³ προϊόντων.

Ο καθηγητής του Τμήματος Γεωλογίας της Σχολής Θετικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Συρίδης στο Πόρισμά του με θέμα: «ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΛΑΤΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΛΑΔΑ ΤΟΥ ΣΠΙΝΙΩΤΗ ΠΟΤΑΜΟΥ» της 24-08-2009 αναφέρει μεταξύ άλλων ότι ο μέχρι τώρα μη προβλεπόμενος τρόπος εξόρυξης δημιούργησε στο πρηνές εκμετάλλευσης α) ύψος μετώπων μεγαλύτερο των προβλεπομένων, β) δρόμο με ακατάλληλα για τη λειτουργία του λατομείου χαρακτηριστικά, γ) έλλειψη βαθμιδοποίησης της εκμετάλλευσης με αποτέλεσμα την αδυναμία αποκατάστασης του χώρου με δένδροφυτεύσεις.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης στο υπ' αριθ. πρωτ. 30276/17-09-2013 έγγραφό του προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Κρήτης, αναφέρει μεταξύ άλλων:

«Σε απάντηση του με αριθ. πρωτ. 1941/4-07-2013 εγγράφου της ΠΕΧΩΣ με το οποίο ζητάτε τις απόψεις της Υπηρεσίας μας για το έργο «Λειτουργία Λατομείου» της Εταιρείας «Λατομεία Σελίνου ΑΕ» σε έκταση 59,598 στρέμματα, στην περιοχή Κακόσκαλα, Δήμου Καντάνου –Σελίνου, της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

1. Το εν λόγω λατομείο έχει ξεκινήσει τη λειτουργία του πριν από 40 περίπου έτη, με σταδιακές διακοπές της εκμετάλλευσης και αλλαγές των ιδιοκτητών του, ουδέποτε όμως στο λατομικό αυτό χώρο δεν έχει γίνει οποιοδήποτε έργο αποκατάστασης.

2. Η Υπηρεσία μας έχει προβεί στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων ύψους 41.400 ευρώ με την με αρ. πρωτ. 8241/8.7.2008 Απόφαση Νομάρχη Χανίων, έπειτα από έκθεση αυτοψίας της ΕΥΕΠ. Επίσης για την ίδια μονάδα έχει πραγματοποιηθεί αυτοψία από Κλιμάκιο Έλεγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος και έχει συνταχθεί το από 19.11.2007 πρακτικό σύμφωνα με το οποίο διαπιστώθηκαν περιβαλλοντικές παραβάσεις (μη αποκατάσταση, υπερβάσεις στην έκταση εκμετάλλευσης).
3. Μετά την επιβολή των διοικητικών κυρώσεων και μέχρι την 5-9-2013 που πραγματοποιήθηκε αυτοψία από την Υπηρεσία μας, δεν είχε πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε εργασία αποκατάστασης των βαθμίδων ή περίφραξης του λατομικού χώρου ή δημιουργίας πράσινης ζώνης προστασίας.
4. Στην περιοχή του έργου έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος από τον Υπουργό Πολιτισμού, ο παλαιός λιθόκτιστος δρόμος που συνέδεε την Κάντανο με τα Χανιά (ΦΕΚ 267/12.7.2010). Στη ΜΠΕ δεν γίνεται καμιά μνεία για την παραπάνω δέσμευση και κρίνουμε ότι θα πρέπει εκτός από την σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπ. Πολιτισμού να υπάρξουν και συγκεκριμένες προτάσεις από το μελετητή για το πώς μπορεί να λειτουργήσει το λατομείο πλησίον του νεότερου μνημείου, λαμβανομένου υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 1650/86 στην έννοια του περιβάλλοντος συμπεριλαμβάνεται και η ιστορική και πολιτιστική παράδοση.
Συνοψίζοντας τα παραπάνω, σας γνωρίζουμε ότι η υπηρεσία μας στην παρούσα φάση δεν είναι σύμφωνη με την έγκριση της ΜΠΕ που μας αποστέilate. Θεωρούμε σκόπιμο:
1. Να υποβληθεί κατ' αρχήν μια μελέτη η οποία να προβλέπει άμεσα τις δεσμεύσεις τις αποκατάστασης του περιβάλλοντος εντός της έκτασης των 59.598 τμ. του λατομικού χώρου (οριοθέτηση λατομικής έκτασης, δημιουργία πράσινης ζώνης).
2. Να οριστεί αρμόδιος φορέας αποκατάστασης των χώρων που η δραστηριότητα έχει επέμβει και βρίσκονται εκτός της έκτασης των 59.598 τμ. του λατομικού χώρου (αποκατάσταση πρηνούς ρέματος, αποκαταστάσεις των παρανόμως αλλοιωμένων δασικών εκτάσεων).
3. Η εκμετάλλευση του λατομικού χώρου της έκτασης των 59.598 τμ. προτείνουμε να ξεκινήσει έπειτα από την υλοποίηση των ανωτέρω μέτρων αποκατάστασης. Το Τμήμα χορήγησης αδειών ανάπτυξης ενέργειας και φυσικών πόρων της Περιφέρειας Κρήτης, με το υπ. αριθμ. πρωτ. 2482/9-9-2013 έγγραφό του "Γνωμοδότηση επί του περιεχομένου της Μ.Π.Ε. του λατομείου της εταιρείας «Λατομεία Σελίνου Α.Ε.», που βρίσκεται στην περιοχή «Κακόσκαλα» του Δήμου Καντάνου – Σελίνου Χανίων", διαπιστώνει ελλείψεις επί της κατατεθείσας Μ.Π.Ε., και αναφέρει μεταξύ άλλων «1. Στα σχεδιαγράμματα που συνοδεύουν την ΜΠΕ δεν περιλαμβάνεται το σύνολο των εγκαταστάσεων που εξυπηρετούν τη λειτουργία του λατομείου, όπως για παράδειγμα οι εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, που αποτελούν βασικό εξοπλισμό δεδομένου ότι δεν υφίσταται ηλεκτρική εγκατάσταση συνδεδεμένη με το δίκτυο της ΔΕΗ.
2. Δεν γίνεται καμιά ειδικότερη αναφορά στα μέτρα προστασίας του υφιστάμενου παλαιού επαρχιακού δρόμου που χρήζει προστασίας λόγω αρχιτεκτονικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, παρόλο που τμήματά του βρίσκονται πλησίον του μετώπου εξόρυξης.
3. Στην απόφαση προσωρινής απαγόρευσης της εκμετάλλευσης του υπόψη λατομείου από την ΕΜΝΕ, αναφέρονται κυρίως λόγοι που αφορούν την ανορθολογική εκμετάλλευση του λατομείου, συνεπεία της οποίας τυχόν συνέχιση της εκμετάλλευσης θα έθετε σε κίνδυνο τους εργαζόμενους, τους διερχόμενους και το φυσικό περιβάλλον και έθετε ως προϋπόθεση της επαναλειτουργίας, τη σύνταξη και έγκριση νέας Τεχνικής Μελέτης από την οποία θα αποδεικνυόταν η δυνατότητα ορθολογικής και ασφαλούς εκμετάλλευσης. Συνεπώς η σύνταξη και η έγκριση της Περιβαλλοντικής Μελέτης θα έπρεπε να έπονται και όχι να προηγούνται της Τεχνικής.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η υπόψη περιοχή των 59,598 στρεμμάτων ανήκει σε εγκεκριμένη λατομική περιοχή και ότι σε ολόκληρη την ευρύτερη περιοχή Καντάνου Σελίνου δεν υπάρχει άλλη νόμιμα λειτουργούσα λατομική δραστηριότητα, με αποτέλεσμα την παντελή έλλειψη αδρανών υλικών σε προσιτές τιμές, το Τμήμα χορήγησης αδειών ανάπτυξης ενέργειας και φυσικών πόρων της Περιφέρειας Κρήτης, συμφωνεί με την επαναλειτουργία του υπόψη λατομείου υπό την προϋπόθεση της ικανοποίησης των ανωτέρω αναφερομένων. Πρέπει επίσης παράλληλα να συγκεκριμενοποιηθεί ο χώρος εναπόθεσης των αδρανών, ώστε να μην δημιουργηθούν προβλήματα νομικού ή περιβαλλοντικού περιεχομένου.

Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη και το γεγονός ότι στην υπόλοιπη έκταση της εγκεκριμένης λατομικής περιοχής είναι προβληματική έως και ανέφικτη η εκμετάλλευση (κήρυξη αναδασωτέων περιοχών, οριοθέτηση ρέματος, παλαιός επαρχιακός δρόμος, ακατάλληλες κλίσεις κλπ.), επιβάλλεται η εξεύρεση και χωροθέτηση νέας λατομικής ζώνης για την ικανοποίηση των μελλοντικών αναγκών της ευρύτερης περιοχής».

Το Δημοτικό Συμβούλιο Σελίνου - Κανδάνου κατά την συνεδρίαση της 14-09-2013, εξέδωσε την υπ' αριθ. 172/2013 Απόφαση στην οποία αναφέρει ότι:

«Εκφέρει θετική άποψη επί της επικαιροποίησης και τροποποίησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την ανανέωση Περιβαλλοντικών Όρων «Εκμετάλλευση λατομείου αδρανών υλικών στη θέση «Κακόσκαλα» Δήμου Σελίνου – Κανδάνου Π.Ε. Χανίων» υπό τους κάτωθι όρους και με βάσει ορίζοντα αποκατάστασης:

1. Ο χρόνος εκμετάλλευσης του λατομείου από το 4^ο έτος και μετά θα πρέπει να μειωθεί δραστικά και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι 15 έτη.
2. Οποιαδήποτε ενέργεια θα πρέπει να αποβλέπει στην αποκατάσταση του χώρου.
3. Εξόφληση οφειλών προς το Δήμο.
4. Απόλυτος σεβασμός στο ιδιοκτησιακό, όπως αποφασίσουν τα δικαστήρια.
5. Στο όριο των 59 στρεμμάτων δεν θα πρέπει να γίνει υπέρβαση σε καμιά περίπτωση.
6. Πιστή τήρηση των αποφάσεων τόσο για τις αναδασωτέες εκτάσεις όσο και των όρων που αφορούν τον παλαιό επαρχιακό δρόμο Άναβος - Κάνδανος.
7. Έλεγχος παραγωγής και εργασιών αποκατάστασης που προβλέπονται στην ΜΠΕ από το Δήμο.

Η ΥΝΕΜΤΕ Κρήτης στο υπ' αριθ. πρωτ. 2796/22-10-1993 έγγραφό της, επισημαίνει ότι από το ιστορικό των αυτοψιών της από το 2007 κ.ε. προκύπτει ότι, στο μεγαλύτερο τμήμα της διαδρομής του ο ιστορικός δρόμος σώζεται σε σχετικά καλή κατάσταση φθορές ποικίλου βαθμού μικρής κλίμακας σε διάφορα τμήματά του αποδίδονται κυρίως στην εγκατάλειψη ή πλημμελή συντήρησή του και την έκθεση στις περιβαλλοντικές δράσεις, χωρίς, εντούτοις, να αποκλείεται σε ορισμένες περιπτώσεις και να έχει γίνει χρήση μηχανικών μέσων.

Ωστόσο, κατά τις αυτοψίες που το 2007 διενήργησε η Υπηρεσία στην περιοχή λατομείου αδρανών υλικών στη θέση *Κακόσκαλα*, διαπιστώθηκαν:

Η καταστροφή που είχε σε προηγούμενο χρόνο συντελεστεί στο φυσικό τοπίο, καθώς και η επικάλυψη τμήματος του επαρχιακού δρόμου – μη χαρακτηρισμένου τότε ως ιστορικού τύπου – από όγκους στείρων υλικών που είχαν σκεπάσει το λιθόκτιστο ανάλημμα και το κατάστρωμα στην καμπή του δρόμου και σε τμήμα του βόρειου και νότιου σκέλους του .

Βοηθητικός δρόμος που διέσχιζε τον ιστορικό δρόμο είχε διανοιχθεί για την κίνηση βαρέων οχημάτων προκειμένου για τη μεταφορά και απόθεση υλικών αμέσως προς τα ανατολικά, στη θέση του παλιού λατομείου Γκίκα.

Τον Σεπτέμβριο του 2012 με νέα αυτοψία, σε εκτέλεση παραγγελίας της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Χανίων διαπιστώθηκε ότι ο όγκος των αδρανών υλικών που είχαν εναποτεθεί στο δρόμο είχε μειωθεί αισθητά, και είχε αποκαλυφθεί τμήμα του λιθόκτιστου αναλήμματος στο σκέλος του δρόμου βορείως της καμπής του, ενώ οι

αποθέσεις είχαν, αντίθετα, αυξηθεί στη θέση του λατομείου Γκίκα. Στο δε νότιο σκέλος του δρόμου είχε πλήρως καταρρεύσει σε έκταση δέκα περίπου μέτρων το μέτωπο του λιθόκτιστου αναλήμματος.

Μετά την πρόσφατη αυτοψία της 9ης/10/2013, επαναλαμβάνονται οι διαπιστώσεις:

α') της επικάλυψης του καταστρώματος του δρόμου σε μήκος 150 περίπου μέτρων με στρώμα στείρων υλικών σε ύψος που φθάνει το μισό μέτρο περίπου,

β') της μερικής κάλυψης του λιθόκτιστου αναλήμματος στο βόρειο και στο νότιο σκέλος του δρόμου (για την κατασκευή ράμπας πρόσβασης φορτηγών οχημάτων στο δρόμο),

γ') της κατάρρευσης τμήματος μήκους περ. 12 μ. και ύψους περ. 4,20 μ. του λιθόκτιστου αναλήμματος στο νότιο σκέλος του δρόμου, και

δ') της πλήρους κατάχωσης του δρόμου στο τμήμα που αυτός κάμπτεται. Η δε καταστροφή του δρόμου, που μαρτυρείτε στο Ν όριο του καταχωμένου τμήματος, πιθανολογείται βάσιμα για όλο το μήκος της κατάχωσης.

Η εικόνα αυτή συμπληρώνει την τεράστια υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος του φαραγγιού, στο οποίο εντάσσεται ο χαρακτηρισμένος ιστορικός τόπος.

Οπωσδήποτε, οι επιπτώσεις νέας λατομικής δραστηριότητας από το εξής και για δεκαπέντε επιπλέον χρόνια στο ήδη αλλοιωμένο τοπίο, και παρά την πρόβλεψη της εξεταζόμενης Μελέτης για τη σταδιακή αποκατάσταση του χώρου με την εξόφληση των βαθμίδων εξόρυξης, θα είναι δυσμενέστερες για τον χαρακτηρισμένο ιστορικό τόπο, για το φυσικό περιβάλλον και τους κατοίκους της περιοχής.

Άλλωστε, για λόγους προστασίας και αποφυγής έμμεσης και άμεσης βλάβης του χαρακτηρισμένου ιστορικού δρόμου της Καντάνου, αλλά και για την αναχαίτιση της περαιτέρω υποβάθμισης του φυσικού τοπίου στην ευρύτερη περιοχή, η YNEMTEK έχει ήδη γνωμοδοτήσει αρνητικά για τον καθορισμό προτεινόμενης νέας λατομικής περιοχής αδρανών υλικών με το όνομα "Κάντανος", που βρίσκεται σε άμεση οπτική επαφή με τον ιστορικό τόπο.

Επιπλέον, έχει υποβληθεί και εγκριθεί από την YNEMTEK, με την έκδοση της υπ' αριθ. πρωτ. 1095/15-05-2014 Απόφασης, η εκπονηθείσα από το Δήμο Καντάνου - Σελίνου Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου «Ανάπλαση παλαιάς επαρχιακής οδού Αναβος - Κάντανος» για την αποκατάσταση του ιστορικού δρόμου, μετά την ομόφωνη γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων Κρήτης, όπως αυτή διατυπώθηκε στο απόσπασμα της με αρ. 3/14-04-2014 Πράξης του (Θέμα 38°). Μετά τα παραπάνω, η YNEMTEK θεωρεί την ύπαρξη του λατομείου, στον άμεσο περιβάλλοντα χώρο του ιστορικού τόπου, ασυμβίβαστη με το χαρακτήρα του τελευταίου και εμμένει στις απόψεις σχετικά με τη λειτουργία του λατομείου στη θέση αυτή.

Με δεδομένες δε τις καταστροφές και τις φθορές που αυτό έχει προξενήσει διαχρονικά στο μνημείο και ανεξάρτητα από την εκάστοτε ιδιοκτήτρια εταιρεία, προτείνει:

α') την απόρριψη της εξεταζόμενης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων,
β') την απαγόρευση της λειτουργίας και εκμετάλλευσης του υφιστάμενου λατομείου εξόρυξης αδρανών υλικών στη θέση *Κακόσκαλα* Δήμου Καντάνου – Σελίνου,

γ') την άμεση εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης του φυσικού τοπίου.

Επιπλέον, θεωρεί αναγκαία την αποκατάσταση της άμεσης βλάβης που έχει προκληθεί στον ιστορικό δρόμο με:

α') την απομάκρυνση των στείρων για την πλήρη αποκάλυψη του λιθόκτιστου αναλήμματος και του σκυροστρωμένου καταστρώματος του δρόμου, ώστε - μεταξύ άλλων - να εκτιμηθεί και η καταστροφή που έχει προκληθεί στην καμπή του δρόμου.

β') την ανακατασκευή του μετώπου του αναλήμματος που έχει καταρρεύσει στο νότιο σκέλος του δρόμου

γ') τη στερέωση τμημάτων του αναλήμματος σε διάφορα σημεία της πληγείσας περιοχής.

Τέλος, η YNEMTEK δεν έχει αντίρρηση για τη μεταφορά και λειτουργία του λατομείου σε άλλη περιοχή όπου δεν θα προκαλείται οπτική ή άλλη όχληση στον ιστορικό τόπο

του επαρχιακού δρόμου της Κανδάνου, ώστε να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.

Απόψεις της ΔΠΑΝΣΜ

Από όλα τα ανωτέρω προκύπτει ότι ήδη πριν την περίοδο του χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου του δρόμου Καντάνου - Χανίων, λειτουργούσε λατομείο αδρανών στη θέση Κακόσκαλα, στο δυτικό μέρος της επαρχιακής οδού, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί αισθητικά το φυσικό περιβάλλον και σε ένα τμήμα της επαρχιακής οδού να προκληθούν άμεσες ή έμμεσες βλάβες.

Το ιστορικό των αυθαίρετων επεκτάσεων της λατομικής περιοχής, από τους προηγούμενους χρήστες του λατομείου, η καταπάτηση δασικής έκτασης και η παράνομη διάνοιξη δρόμου, οι μέχρι τώρα άμεσες βλάβες εις βάρος του λιθόκτιστου δρόμου, όπως και οι εντοπισθείσες από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης παραλείψεις της παρούσας ΜΠΕ, όπως για παράδειγμα, ότι δεν γίνεται καμιά ειδικότερη αναφορά στα μέτρα προστασίας του υφιστάμενου χαρακτηρισμένου από το ΥΠΟΠΑΙΘ, παλαιού επαρχιακού δρόμου, παρόλο που τμήματά του βρίσκονται πλησίον του μετώπου εξόρυξης, αποτελούν ανησυχητικές ενδείξεις για το μέλλον του ιστορικού τόπου εάν το λατομείο επαναλειτουργήσει.

Ως εκ τούτου, εκ πρώτης όψεως επιβάλλεται η απόρριψη της ΜΠΕ για την αναχαίτιση της περαιτέρω υποβάθμισης του φυσικού τοπίου στην ευρύτερη περιοχή καθώς και την προστασία του ιστορικού τόπου. Σε αυτή όμως την περίπτωση είναι βέβαιο θα παραμείνει στο διηνεκές το σεληνιακό τοπίο και οι λόφοι με τα αδρανή υλικά χωρίς καμιά πιθανότητα ολικής απομάκρυνσής τους και αποκατάστασης του ιστορικού δρόμου. Αντίθετα η έγκριση μιας νέας ΜΠΕ με όρους που θα εξασφαλίζουν την, εντός μικρού χρονικού διαστήματος, απομάκρυνση των υλικών από τη ζώνη προστασίας του ιστορικού τόπου και την αποκατάσταση των αναστρέψιμων βλαβών, θα είχε σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης.

Η ΔΠΑΝΣΜ εισηγείται την απόρριψη, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 3028/2002, της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα Δήμου Καντάνου – Σελίνου Π.Ε. Χανίων, φερομένης ιδιοκτησίας «Λατομεία Σελίνου Α.Ε.», λόγω του κινδύνου να υποστεί επιπλέον βλάβες ο ιστορικός τόπος και προτείνει την υποβολή νέας ΜΠΕ από τους ενδιαφερόμενους, στην οποία θα περιλαμβάνονται οι παρακάτω όροι: 1) Απομάκρυνση των βοηθητικών κτισμάτων που εδράζονται στο λιθόκτιστο ανάλημμα. 2) Απομάκρυνση των στείρων, εντός ενός εξαμήνου από την έγκριση της νέας ΜΠΕ, πλήρης αποκάλυψη του λιθόκτιστου αναλήμματος και του σκυροστρωμένου καταστρώματος του δρόμου καθώς και αποκατάσταση τυχόν φθορών που έχουν προκληθεί στην καμπή του δρόμου.

3) Ανακατασκευή του μετώπου του αναλήμματος που έχει καταρρεύσει στο νότιο σκέλος του δρόμου.

4) Στερέωση τμημάτων του αναλήμματος σε διάφορα σημεία της πληγείσας περιοχής.

Οι παραπάνω εργασίες θα συντελεστούν σε συνεργασία με την ΥΝΕΜΤΕ Κρήτης.

Ν. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Έχω πειστεί ότι πράγματι η γνωμοδότηση αυτή τη στιγμή δεν συνάπτεται με τον όλο προβληματισμό από τη στιγμή που το πραγματικό είναι διαφορετικό από εκείνο επί του οποίου επιστηρίχτηκε το ερώτημα. Το ερώτημα επιστηρίχτηκε με το πραγματικό δεδομένο ότι είναι πλησίον, η έρευνα καταδεικνύει ότι είναι εντός κατά το μείζον μέρος, αν το κατάλαβα καλά, του ιστορικού του τόπου. Άρα η γνωμοδότηση έχει μεγάλη αξία για τη νομική, για τη θέση τέλος πάντων την ερμηνευτική αλλά δεν μας χρειάζεται στην προκειμένη περίπτωση.

Εκείνο όμως το οποίο προβληματίζομαι είναι αν κατάλαβα καλά, κα Ανδρουλιδάκη, αυτό είναι εντός λατομικής περιοχής. Προϋπόθεση για τον καθορισμό της λατομικής περιοχής κατά νόμο είναι η προηγούμενη γνωμοδότηση, έτσι δεν είναι;

Το λατομείο αυτό προϋπήρχε του χαρακτηρισμού, ενετάγη όμως μέσα στη λατομική περιοχή. Για την καθόλου λατομική περιοχή προηγείται γνωμοδότηση προκειμένου να καθοριστεί λατομική περιοχή, άρα όταν εκδόθηκε η γνωμοδότηση η οποία ήταν θετική για να καθοριστεί η λατομική περιοχή είχε υπόψη της και το δεδομένο της υπάρξεως του περί ου πρόκειται λατομείου ή όχι; Υπήρχε εκμετάλλευση;

Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Είναι σε αδράνεια το λατομείο αυτό.

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Είναι μεταγενέστερος.

Ν. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Έχω τη γνώμη ότι έχει προηγηθεί η έρευνα οιασδήποτε περιβαλλοντικής επιπτώσεως και υπάρχει ένα οιονεί δεδικασμένο. Υπό την έννοια αυτή δεν μπορεί να επανέλθει η διοίκηση αν πρόκειται για χώρο λατομικής περιοχής για τον οποίο ήδη έχει γνωμοδοτήσει η Αρχαιολογική Υπηρεσία. Γιατί αλλιώς είναι σαν να υπάρχει πλάνη περί τα πράγματα. Έτσι το καταλαβαίνω εγώ σε γενικές γραμμές, μπορεί να κάνω λάθος.

Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ: Απ' ό,τι είδα από την εισήγηση και απ' ό,τι θυμάμαι και από τη γνωμοδότηση που κάναμε, η λατομική περιοχή έχει κηρυχθεί το 1970 νομίζω. Τη δεκαετία του '70. Το λατομείο και σήμερα και όταν κηρύχθηκε ο ιστορικός τόπος τελεί σε αδράνεια. Η παράγραφος 2 του άρθρου 10 η οποία εφαρμόζεται και στους ιστορικούς τόπους, λέει το εξής, διακρίνει και τα λατομεία και τις λατομικές περιοχές, λέει «Απαγορεύεται η εκμετάλλευση λατομείου, ο πορισμός οικοδομικών υλικών, η διενέργεια μεταλλευτικών εργασιών, ερευνών και η εκμετάλλευση μεταλλίων καθώς και ο καθορισμός λατομικών περιοχών χωρίς έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του συμβουλίου».

Αυτό εδώ έχει κατά την άποψή μου όπως το ερμηνεύω εγώ, και εδώ ίσως διαφοροποιούμαι με την πρόταση του κ. Μαυρίκα, ακόμα και αν κηρύξουμε λατομική περιοχή, γενικά, γιατί η κήρυξη λατομικής περιοχής είναι μία ευρύτερη περιοχή, όταν στη συνέχεια μέσα στη λατομική περιοχή θα έρθει να ζητηθεί άδεια λειτουργίας και εκμετάλλευσης λατομείου πρέπει να έχουμε δεύτερη έγκριση από το συγκεκριμένο λατομείο με τους συγκεκριμένους όρους λειτουργίας, μπορεί να βλάψει μνημείο ή ιστορικό τόπο.

Συνεπώς εγώ πιστεύω ότι πέραν των άλλων ότι η λατομική περιοχή έχει κηρυχθεί παλιά, πριν, και δεν εξετάστηκε το θέμα του συγκεκριμένου τόπου διότι έγινε μετά από 30 χρόνια, 40 χρόνια, πέραν αυτού του ζητήματος πιστεύω ότι μπορούμε να συνεχίσουμε νομικά και να εξετάσουμε τη συγκεκριμένη περιβαλλοντική μελέτη και την επιρροή της, βλαπτική ή μη στον ιστορικό τόπο.

Ν. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Έχω βέβαια διαφορετική άποψη γιατί τα λατομεία εντός λατομικών περιοχών δεν εξετάζεται εκ νέου στην άδεια λειτουργίας η συνδρομή προϋποθέσεων από πλευράς αρχαιολογικής νομοθεσίας. Η αρχαιολογική νομοθεσία λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο της γνωμοδότησης που είναι σύμφωνη γνώμη αν θυμάμαι καλά, που δίνει η Αρχαιολογική Υπηρεσία, τον καθορισμό.

Εν πάση περιπτώσει, εκείνο το οποίο θέλω να πω είναι ότι αν θέλουμε να πάμε με μία απόλυτη νομιμότητα κατά την ταπεινή μου άποψη, και τελειώνω, θα πρέπει να ανακληθεί η απόφαση καθορισμού της λατομικής περιοχής, ανεξαρτήτως αν ο ιστορικός τόπος όπως εν προκειμένω ο δρόμος έλαβε χώρα ο χαρακτηρισμός σε χρόνο μεταγενέστερο του καθορισμού της λατομικής περιοχής, επομένως η άποψή μου είναι ότι θα πρέπει να ανακληθεί η απόφαση περί καθορισμού της λατομικής περιοχής και εν συνεχεία να εξεταστεί η Μ.Π.Ε. αποστασιοποιημένα από τη λατομική περιοχή.

Π. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ο χαρακτηρισμός μιας ζώνης, πάμε τώρα σε περιβαλλοντικό τοπίο, γίνεται με ειδική περιβαλλοντική μελέτη, δεν γίνεται με Μ.Π.Ε., που δίνει τον χαρακτήρα της χρήσης μιας ευρύτερης περιοχής. Όταν πάμε να κάνουμε μέσα σε αυτή τη ζώνη τη μεγάλη έχουμε δώσει χρήσεις ότι μπορεί να γίνουν και λατομεία, όταν πάμε να κάνουμε το συγκεκριμένο λατομείο, τότε απαιτείται Μ.Π.Ε., είναι διαφορετικό η ειδική περιβαλλοντική και η Μ.Π.Ε..

Εδώ λοιπόν σε εμάς έχει έρθει να κρίνουμε όχι την ειδική περιβαλλοντική που έδωσε τη χρήση, να κρίνουμε το συγκεκριμένο λατομείο αν προσβάλλει το ιστορικό μνημείο

που είναι ο δρόμος. Κρίνοντας τη Μ.Π.Ε. δηλαδή, τη συγκεκριμένη, όχι το ευρύτερο. Είναι άλλο το ένα κεφάλαιο, άλλο το άλλο κεφάλαιο. Το λατομείο με βάση τη Μ.Π.Ε. θα διαπιστώσουμε αν αυτό εντάσσεται και μπορεί στα πλαίσια της γενικής χρήσης που έχει δοθεί, αν προσβάλει ή δεν προσβάλει.

Ν. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Επειδή έχω εφαρμόσει τη λατομική νομοθεσία χρόνια. Η άποψη της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας ήταν εάν το σύνολο της εκτάσεως, αν αυτή καθ' αυτή η έκταση ανεξαρτήτως που θα τοποθετηθεί το α, το β, το γ ή το δ λατομείο, δημιουργεί προβλήματα σε σχέση με την ισχύουσα αρχαιολογική νομοθεσία. Και όταν μας έλεγε, , ότι ένα τμήμα πράγματι δεν γινόταν ο καθορισμός όλης της εκτάσεως, αφαιρείται το τμήμα αυτό και το υπολειπόμενο συγκροτούσε τη λατομική περιοχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κοιτάζτε, πολλές φορές όμως κατά τη λειτουργία ενός λατομείου έχουν αποκαλυφθεί αρχαιότητες και αλλάζει μετά το αντικείμενο. Επίσης θυμάμαι ότι στον καθορισμό λατομικών περιοχών που οριζόταν από τον νομάρχη παλιά μετά από την περιφέρεια, την Αποκέντρωση, την Αποκεντρωμένη Διοίκηση, γινόταν μία επιτροπή, υπήρχε και αρχαιολόγος μέσα αλλά υπήρχαν περιπτώσεις που μειοψηφούσε ο αρχαιολόγος και έβγαине η απόφαση.

Ε. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Νομίζω σε αυτήν την περίπτωση και σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε όταν χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος, αυτό που είπατε εσείς, να έχει σταλεί στα αρμόδια Υπουργεία Βιομηχανίας και ΥΠΕΚΑ προκειμένου να αναθεωρηθεί ή να τεθεί υπό αναθεώρηση αυτή η ειδική περιβαλλοντική μελέτη. Αυτό δεν έγινε, άρα πρέπει να εξετάσουμε ad hoc τώρα την περίπτωση.

Ε. ΒΙΝΤΖΗΛΑΙΟΥ: Αντιλαμβάνομαι ότι παρόλο που προφανώς μη ούσα νομικός δεν ξέρω τα θέματα τα σχετικά με τη νομοθεσία, θα έλεγα ότι στην προκειμένη περίπτωση η αλλαγή του τοπίου σε σχέση με τον ιστορικό τόπο είναι τόσο προφανής, ώστε μικρή σημασία έχει εάν οι λατομικές εργασίες πρόκειται να γίνουν λίγο πιο πάνω ή λίγο πιο κάτω. Δηλαδή η εικόνα την οποία βλέπει κανείς περπατώντας σε αυτόν τον δρόμο ο οποίος έχει κηρυχθεί μαζί με μία ζώνη ιστορικός τόπος βλέπει κάτι το οποίο δεν έχει καμία σχέση με αυτό το οποίο θα έπρεπε να είναι, δηλαδή θα ανέμενε κανείς να είναι για έναν δρόμο που είναι χαρακτηρισμένος ιστορικός τόπος. Άρα διερωτώμαι σε αυτή τη φάση τι άλλο θα μπορούσε να κάνει κανείς εκτός από το να απορρίψει αυτή τη Μ.Π.Ε. ανεξαρτήτως του εάν θα αλλάξει, η λατομική περιοχή ή όχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δηλαδή μας λέτε ότι μόνο τις εργασίες αποκατάστασης τους δίνουμε την άδεια να κάνουν και καμία εξόρυξη;

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Λέμε, επειδή είμαστε σε επίπεδο μελέτης και όχι έγκρισης εργασιών, στη Μ.Π.Ε. στην οποία ήδη έχουν παραλείψει και δεν αναφέρουν τίποτα για τον ιστορικό δρόμο, να ενσωματώσουν αυτούς τους όρους, δηλαδή γι' αυτό οδηγούμαστε στην απόρριψη αυτής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εμείς αυτή τη στιγμή συζητάμε ότι αν γίνει εξόρυξη θα επιβαρυνθεί όλο το αρχαιολογικό τοπίο.

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Εμείς λέμε ότι θα πρέπει να λειτουργήσει με όρους.

Στο σημείο αυτό προεδρεύει ο Νομικός Σύμβουλος του Κράτους κ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, κωλυμένης της προέδρου

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Να ρωτήσω κάτι εγώ , αντικαθιστώ την πρόεδρο. Η θέση της υπηρεσίας, έχουμε ένα αίτημα, έχει υποβληθεί ένα αίτημα έγκρισης περιβαλλοντικής μελέτης που αφορά τη λειτουργία λατομείου το οποίο μέχρι τώρα ήταν αδρανές, εντός λατομικής περιοχής, πλησίον ή και εντός η λατομική περιοχή ιστορικού τόπου. Η θέση της Διεύθυνσης είναι, πρέπει να λειτουργεί, μπορεί να λειτουργήσει εκεί λατομείο αδρανών υλικών στο συγκεκριμένο σημείο με το συγκεκριμένο ιστορικό τόπο, ναι ή όχι; Αν εκεί τοποθετηθείτε αρνητικά, κάθετα, γιατί εκεί δεν πρόκειται να λειτουργήσει λατομείο, προτείνετε κατά την άποψή σας την απόρριψη της μελέτης γιατί δεν πρέπει εκεί να λειτουργεί λατομείο. Αν, κατά την άποψή μου, θεωρείτε ότι μπορεί υπό αυστηρές προϋποθέσεις να λειτουργήσει εκεί λατομείο αδρανών υλικών,

τότε κατά την άποψή μου πρέπει να προτείνετε την απόρριψη της μελέτης και με την γενική, όχι να του υποδείξετε, με μία γενική τοποθέτηση να επανέλθει με άλλη μελέτη προκειμένου να λαβαίνει ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις.

Να του υποδείξετε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στη μελέτη εδώ μπορούμε να το κάνουμε μόνο όταν καταρχήν εγκρίνουμε τη μελέτη και την αποδεχόμαστε και είναι κάποια επουσιώδη ζητήματα τα οποία μπορούμε να του πούμε να τα διορθώσει, να τα συμπληρώσει .

Από τα τρία αυτά δεδομένα που λέω εγώ, αν συμφωνείτε μαζί μου, οι υπηρεσίες, η εισήγησή σας, με ποια άποψη τοποθετείται; Δηλαδή θα λέμε σου απορρίπτω τη μελέτη διότι καταρχήν μπορεί να λειτουργήσει εκεί λατομείο, αλλά ενόψει εκεί του μνημείου, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη, αυτό και αυτό και στην απορρίπτω, και από εκεί και πέρα αν θέλει επανέρχεται, αν δεν θέλει, δεν επανέρχεται.

Ν. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Το να βάζουμε στην απόφαση του υπουργού, γιατί αυτή η γνωμοδότηση θα αποτελέσει περιεχόμενο της απόφασης του υπουργού, όρους υπό τους οποίους θα υποβληθεί η νέα μελέτη αυτό δεν μπορεί να γίνει. Πρώτον, διότι είναι σαν να υποκαθιστούμε τη βούληση του ενδιαφερομένου, πράγμα για το οποίο δεν δικαιούται ο υπουργός, δεν δικαιούται η διοίκηση, και δεύτερον είναι σαν να προεξοφλούμε εμμέσως πλην σαφώς ότι θα καταστήσουμε δέσμια την αρμοδιότητα του επόμενου συμβουλίου να την εγκρίνει.

Άρα το σωστό είναι αυτό που είπε ο κ. σύμβουλος, δηλαδή απορρίπτουμε τη μελέτη και εν συνεχεία πράγματι για να βοηθήσουμε το διοικούμενο και για να μην φανεί ότι είναι ανάλγητος η διοίκηση, άτυπα μπορούμε να του κάνουμε κάποιες υποδείξεις και από εκεί και πέρα είναι θέμα δικό του τι θα κάνει και αν θα εφαρμοστεί ή όχι.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Αν κατάλαβα καλά η Μ.Π.Ε. αυτή για την οποία το συμβούλιο καλείται να γνωμοδοτήσει υπέρ ή κατά, αποδοχή δηλαδή, αφορά και μόνο εξορυκτική δραστηριότητα, λατομική δραστηριότητα η οποία είναι στην επάνω μεριά, δηλαδή δεν εμπίπτει στον ιστορικό τόπο.

Καταρχήν, αν αυτό ισχύει, η προσωπική μου άποψη είναι το θέμα δεν χρειάζεται γνωμοδότηση του συμβουλίου. Παρά τη γνωμοδότηση του Γενικού Συμβουλίου του Κράτους το οποίο απεριόριστα εκτιμώ και τα μέλη που το συγκροτούν, η άποψή μου είναι διαφορετική. Εδώ έχουμε όμως μια συγκεκριμένη πραγματικότητα. Η προγενέστερη λατομική δραστηριότητα έχει βλάψει τον μεταγενέστερα κηρυχθέντα ιστορικό τόπο λόγω αποθέσεων, λόγω πρόκλησης βλαβών των τοίχων αντιστήριξης. Αυτό το γεγονός εάν δεν συσχετιστεί με ενδεχόμενη έγκριση υπό όρους, πολύ φοβάμαι, και το αναφέρατε προηγουμένως, ότι αυτά θα μένουν εκεί εσαεί και η βλάβη δεν θα αποκατασταθεί ποτέ.

Υπό αυτήν την έννοια δέχομαι, αν θέλετε, με ένα διασταλτικό τρόπο να συσχετισθούν αυτά τα δύο πράγματα και να μπουν στη διαδικασία έγκρισης ή μη της δραστηριότητας αυτής σε συσχετισμό όμως άμεσα με την αποκατάσταση όλης της βλάβης που έχει προκληθεί στον ιστορικό τόπο. Αυτό είναι η βασική μου τοποθέτηση.

Και ένα δεύτερο σημείο είναι το εξής. Όταν υπάρχουν τέτοια προβλήματα επειδή τα σχέδια των Μ.Π.Ε. αποστέλλονται σε πάρα πολλούς συναρμόδιους φορείς όταν κάποιος φορέας διαπιστώσει ένα πρόβλημα, δεν σημαίνει ότι απορρίπτω εξ αρχής τη μελέτη και καλείται ο ενδιαφερόμενος να υποβάλλει καινούρια διότι αυτή η καινούρια θα πρέπει να σταλεί σε άλλους 100 φορείς πάλι. Και αν ο κάθε φορέας κάνει το ίδιο, θα είναι μία ατέρμονη διαδικασία και ποτέ δεν θα καταλήγει κάπου.

Αυτό που κατά κανόνα γίνεται είναι έκαστος φορέας γνωμοδοτεί στο πλαίσιο των δικών του αρμοδιοτήτων και βάζει τις προϋποθέσεις στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του, όσο αυστηρά θέλει και ζητά να ενσωματωθούν στο τελικό κείμενο της Μ.Π.Ε..

Το λέω αυτό επειδή πριν αναφέρατε μπορεί να απορριφθεί και στη συνέχεια να φέρει μία καινούρια. Δεν γίνεται έτσι. Το υπουργείο ή θα απορρίψει ή θα εγκρίνει υπό τους κάποιους όρους.

Στο σημείο αυτό προεδρεύει η Γενική Γραμματέας του ΥΠ.ΠΟ.Α. και πρόεδρος του Κ.Σ.Ν.Μ. κα ΒΛΑΖΑΚΗ ΑΝΔΡΕΑΔΑΚΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έχουμε τους ανθρώπους που περιμένουν και απ' ό,τι καταλαβαίνω έχουμε δύο προτάσεις. Η μία είναι να απορριφθεί χωρίς τίποτα άλλο, και η δεύτερη να δοθεί η δυνατότητα υποβολής νέας Μ.Π.Ε στην οποία να συμπεριλαμβάνονται τα σημεία τα οποία έθεσε η κα Ανδρουλιδάκη.

Ι. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Έρχομαι σε κάτι το οποίο δεν εθίγη στη συζήτηση μέχρι τώρα. Είμαι υπέρ του χαρακτηρισμού αυτού του δρόμου. Θα σας θυμίσω ότι αυτό που έρχεται η πολιτεία να θεωρήσει ως άξιο μνήμης, στη μνήμη, ήταν οι τοίχοι του οικισμού αυτού και των κατοίκων κατά τη διάρκεια της ξενικής στρατιωτικής κατοχής. Επειδή όμως δεν είχε μείνει τίποτα από τον χώρο των βαρβαροτήτων αυτών, υπό την έννοια υλικής υποστάσεως, κτηρίων, και το μόνο που απέμενε ήταν αυτή η παράκαμψη της οδού αυτής που ανεβάζει και πάνω στην Κάντανο, οι ντόπιοι, οι απόγονοι ή γενικά οι Κρήτες της περιοχής ή όλοι οι Κρήτες θεώρησαν ότι θα μπορούσε να κηρυχθεί ως ιστορικός τόπος ο δρόμος, η οδός. Αυτό όπως καταλαβαίνετε ήδη ήταν, το είχε δεχθεί βέβαια το συμβούλιο και το ψήφισα και εγώ, κάπως τραβηγμένο από τα μαλλιά. Διότι αντί να τιμάς τον τόπο που έγινε το ιστορικό γεγονός, έρχεσαι και κηρύσσεις ως άξιο μνήμης τον δρόμο που οδηγεί σε αυτόν. Αυτό είναι πρωτάκουστο, δεν έχει ξανασυμβεί. Το δεχτήκαμε όμως.

Και για να προστατεύσουμε τη μόνη βλάβη, εξετάζεται εδώ από πλευράς επιπτώσεων περιβαλλοντικών οποιαδήποτε δραστηριότητα σε μια περιοχή κοντά στο κηρυγμένο αγαθό, εξετάζεται η φύση του αγαθού, του διατηρητέου αγαθού και εδώ δεν πρόκειται για έναν δρόμο. Ο δρόμος αυτός εάν δεν είχε υπάρξει μόνο αυτή η άμεση βλάβη με το ανάλημμα, με τον αναλημματικό τοίχο αυτόν τον γνωστό όπου έρχεται και πλησιάζει ο χώρος αποθέσεως υλικών και κάποια οικήματα απ' ό,τι φαίνεται το ανάλημμα αυτό, η βλάβη αυτή μπορεί να είναι μόνο, πώς να πει κανείς, έμμεση, αισθητική. Για την αισθητική βλάβη είχαμε λάβει υπόψη μας όταν κάναμε την κήρυξη του δρόμου την εκατέρωθεν αυτή αρκετά μεγάλη πλατιά ζώνη.

Δεν πήγαμε ποτέ, δεν είχαμε καμία πρόθεση, και το δείχνει αυτό και το τοπογραφικό τούτο, να κηρύξουμε προστατευτέα και ελεγκτέα μία πολύ μεγαλύτερη περιοχή γύρω-γύρω. Και αν το κάνουμε αυτό, είμαστε εκτός νομικού πλαισίου.

Επαναλαμβάνω, είναι η φύση του αγαθού που προστατεύουμε, που είναι ένας δρόμος, δεν είναι καν κάποιο οποιοδήποτε οίκημα ή κάποια άλλη κατασκευή με τα χέρια του ανθρώπου. Αυτό είναι ένα. Η γνώμη μου είναι ότι πρέπει να εφαρμοστεί η διαδικασία που είπε ο κ. Γκανασούλης η οποία είναι και η μόνη η οποία εφαρμόζεται και θα μου επιτρέψετε να πω, η μόνη που έχει μία λογική σειρά γεγονότων και διαδικασιών. Δηλαδή κάθε φορέας του κράτους έρχεται και εξετάζει και λέει κατά τη δική του πλευρά ποιο βλάπτει και ποιο δεν βλάπτει.

Στο σημείο αυτό καλούνται και προσέρχονται οι κ. ΓΑΒΑΛΑΣ ΑΝΤΡΕΑΣ, πληρεξούσιος δικηγόρος, ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, ιδιοκτήτης του λατομείου Σελίνου Α.Ε., και ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ειδικός σύμβουλος του λατομείου Σελίνου Α.Ε.

Στο σημείο αυτό προεδρεύει ο Νομικός Σύμβουλος του κράτους κ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ, κωλυομένης της προέδρου

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Από πότε υπάρχει αυτό το λατομείο στην περιοχή;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Από το 1968.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Υπήρχε χρόνος που διεκόπη η λειτουργία του; Και πότε είναι αυτό;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Από το '68 έως και το 1983 λειτουργούσε με τοπικές άδειες του νομάρχη για διάφορα έργα τα οποία εκτελούνταν στην περιοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Μετά το '83;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Μετά το '83 εγκαταστάθηκαν εκεί δύο λατόμοι οι οποίοι είχαν μεταξύ τους διαφορές και δεν κατέστη δυνατό να λυθούν παρά μόνο το 2004.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δηλαδή από το '83 μέχρι το 2004 δεν λειτουργούσε το λατομείο;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Λειτουργούσε απλά είχαν εκατέρωθεν προβλήματα μεταξύ τους και υπολειπορούσαν. Το 2004 η Περιφέρεια για να κλείσει αυτό το θέμα δημοπράτησε τη λατομική περιοχή του Σκαλιάνου ως δημόσια δασική έκταση σε έκταση που εκτείνεται γύρω στα 347 στρμ. και αναδειχθήκαμε εμείς ανάδοχοι του διαγωνισμού. Από το 2004 έως και το 2006 έπρεπε να γίνει η εγκατάσταση των μηχανικών μερών των τριβείων και άλλων εγκαταστάσεων προκειμένου να μπορεί να λειτουργήσει το λατομείο, διότι μέχρι τότε οι παλιοί ιδιοκτήτες λειτουργούσαν με υποτυπώδη μέσα τα οποία δεν πληρούσαν και τις προδιαγραφές που έθετε ο νόμος για την ποιοτική παραγωγή των υλικών και για τους περιβαλλοντικούς λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Όταν αναδειχθήκατε το 2004 και ξεκινήσατε είπατε το 2006.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Μέχρι το 2004 αναδειχθήκαμε, ενάμισης χρόνος περίπου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πήρατε έγκριση από το Υπουργείο Πολιτισμού;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πότε πήρατε;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Το 2004 έχουμε ένα έγγραφο εδώ πέρα. 28/09/2004 έχουμε ένα έγγραφο το οποίο λέει, «Απαντώντας στην παραπάνω σχετική αίτησή σας με την οποία ζητάτε την άποψή μας στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων για τη λειτουργία λατομείου στη θέση ... του δήμου Καντάνου στον Ν. Χανίων σας γνωρίζουμε ότι και μετά από αυτοψία στην περιοχή η υπηρεσία μας δεν διαπίστωσε την ύπαρξη ακινήτων κτισμάτων τα οποία να έχουν χαρακτηριστεί ή να έχουν τις προϋποθέσεις για να εξεταστεί ο χαρακτηρισμός τους ως νεώτερα μνημεία σύμφωνα με τον Ν.3028/2002. Ως εκ τούτου το όλο θέμα δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητά μας». Ο αριθμός πρωτοκόλλου είναι ο 971, το υπογράφει Χρυσούλα Τουμπανάκη, αν θέλετε μπορώ να σας το καταθέσω.

Ε. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Ήθελα να ρωτήσω το εξής, στο ιστορικό του θέματος βλέπω μία αλληλογραφία και μία τοποθέτηση από υπηρεσίες της περιφέρειας οι οποίες λένε η εκμετάλλευση δεν διαφυλάσσει ούτε τους εργαζόμενους, τους διερχόμενους, το φυσικό περιβάλλον, ότι η μελέτη δηλαδή δεν ανταποκρίνεται στις προϋποθέσεις της σωστής λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και σας δίνουν τελικά το έχει καλώς μόνο και μόνο επειδή δεν υπάρχει άλλο λατομείο στην περιοχή για να μπορέσει να προμηθευτεί η αγορά με αδρανή υλικά.

Τι έχετε κάνει εσείς σε αυτήν την κατεύθυνση να διορθώσετε αυτή τη μελέτη και να συνταχείτε με τις παρατηρήσεις που σας έχουν κάνει συγκεκριμένα το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης και το Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης Ενέργειας και Φυσικών Πόρων της ίδιας περιφέρειας.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Η εγκατάστασή μας το 2006 που ξεκίνησε να λειτουργεί το λατομείο ήρθε μαζί με τις εγκρίσεις της τεχνικής μελέτης για τη Μ.Π.Ε. που αφορούσε την εκμετάλλευση στη συγκεκριμένη περιοχή. Όμως, στην περιοχή αυτή είχε εγκαταλειφθεί από τους προηγούμενους από εμάς εκμεταλλευτές ένα κάθετο μέτωπο ύψους 120, 130μ., αυτό που σας λέω αποδεικνύεται και από φωτογραφία, και αεροφωτογραφία και φωτογραφία κανονική που έχει στα χαρτιά της η υπηρεσία, το οποίο ήταν δύσκολο να διαιρεθεί σε βαθμίδες πλάτους 6 και ύψους 15μ. μέσα σε ένα έτος ή σε δύο έτη.

Αυτό λοιπόν έφερε κάποια θέματα, κάποια προβλήματα. Τα προβλήματα ήταν ότι επειδή ήταν πολύ ψηλό το μέτωπο κάποιες πέτρες εκσφενδονίζονταν προς κατεύθυνση που δεν έπρεπε. Εμείς μετά και τις παρατηρήσεις τις οποίες έχετε υπόψη σας έχουμε προβεί σε βαθμιδοποίηση της εκμετάλλευσης έχουν ήδη κατασκευαστεί το 60% των βαθμίδων από την κορυφή προς τη μέση, έχουμε ήδη φυτεύσει πάνω από 500, 600 δέντρα, περιφράξει και οριοθετήσει ευκρινώς, γιατί και πριν ήταν περιφραγμένος αλλά δεν ήταν τόσο ευκρινή τα σημεία στον χώρο αυτό, και οριοθετήσαμε με απόφαση του κ. περιφερειάρχη που είχε το ΦΕΚ, ούτως ώστε να

μην υπάρχει θέμα ως πού εκτείνεται η δραστηριότητα αυτή και δημιουργούνται ερωτηματικά.

Ι. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Τι παράγει το λατομείο αυτό;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Αδρανή υλικά. Άμμο, ψιφίδα, χαλίκι, γαρμπίλι, 3Α κα.

Ι. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Υπάρχει μάρμαρο;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Όχι.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Να διευκρινίσουμε και αυτό, μας έχει μείνει μία μικρή απορία αν θέλετε και βοηθήστε με σε αυτό. Βλέπετε εκεί το τοπογραφικό και υπάρχει ένα σε έντυπη μορφή. Θα θέλαμε ακριβώς να μας υποδείξετε, αυτή η έγκριση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, αφορά λατομική δραστηριότητα σε ποια ακριβώς ζώνη;

Γίνεται και πάλι προβολή Powerpoint

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Των 59,59στρμ. Τα 59,59στρμ. είναι το βόρειο άκρο, εκεί. Νότιο ανατολικό και μετά είναι τα βορειοανατολικά και τα βορειοδυτικά. Σε αυτό συμπεριλαμβάνονται και οι εγκαταστάσεις όπως βλέπετε αυτήν την πράσινη γραμμή μέχρι εκεί. Αυτό το οικόπεδο είναι οι εγκαταστάσεις του σπαστηροτριβείου. Και στο άλλο οικόπεδο, το από πάνω είναι η εξόρυξη, είναι οι δρόμοι λατόμευσης.

Βαθμίδες έχουν γίνει από πάνω, 600 υψόμετρο, έχει γίνει το 585, το 590, έχουν κατέβει περίπου στο 555 με 540. Τις κάναμε από τον Νοέμβριο του 2013 που μας δόθηκε ξανά η έναρξη επαναλειτουργίας, έως σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τι προσωπικό έχετε τώρα; Τι προσωπικό θα απασχολήσετε;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: 26 άτομα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Υπάρχει άλλο λατομείο στην περιοχή τώρα σήμερα;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Όχι. Η λατομική περιοχή αυτή έχει δημοπρατηθεί εξ ολοκλήρου από εμάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Όλο, το έχετε δηλαδή εσείς όλο;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Ναι. Απλά δεν υπάρχει άδεια επένδυσης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δηλαδή πόσο περίπου θα είναι η επένδυσή σας, πόσο υπολογίζετε;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: 5.200.000€.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Είναι στο ΕΣΠΑ;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Όχι. Καλύφθηκε από το πάγιο των μετόχων.

Ε. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Θυμίστε μου λίγο, γιατί το είχαμε κουβεντιάσει στο παρελθόν, η πρόσβαση, πώς γίνεται η κυκλοφοριακή ρύθμιση, δηλαδή η πρόσβαση των φορτηγών προς το λατομείο να πάρουν το εμπόρευμα να το πάνε θα είναι από κάποια άλλη περιοχή;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Από αυτόν τον δρόμο τον επαρχιακό τον καινούριο τον ασφαλτοστρωμένο, είναι η πιο κοντινή, είναι ασφαλτοστρωμένη και δεν υπάρχει κανένας λόγος να χρησιμοποιήσει τον άλλο δρόμο. Σε αυτήν την αεροφωτογραφία φαίνεται πιο καθαρά, στην αεροφωτογραφία, ο δρόμος ο οποίος εξυπηρετεί το λατομείο ο οποίος από τον επαρχιακό δεν είναι 500μ.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Θα ήθελα να μου πείτε στην επάνω δεξιά φωτογραφία είναι ο δρόμος ο προστατευόμενος;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Ο δρόμος ο προστατευόμενος είναι από αριστερά.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Μάλιστα, και ο άλλος δρόμος τι είναι εδώ δεξιά;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Αυτός ο δρόμος είναι δρόμος ο οποίος είχαν ανοίξει δύο λατόμοι, δύο λατόμοι την περιοχή πριν τη δημοπράτηση, αυτοί που σας είπα ότι είχαν τις διαφωνίες, δηλαδή αυτός ο δρόμος είναι για να καταλάβετε στον μεγάλο χάρτη αυτός ο δρόμος ο οποίος σήμερα έχει διακοπεί εδώ με μπάρες δεν είναι ιστορικός δρόμος.

Ο. ΒΑΒΑΤΣΙΟΥΛΑΣ: Όπως μας είπατε αν καταλάβαμε καλά σε αυτό το τριγωνικό το τμήμα που ορίζεται από την πράσινη γραμμή την πορτοκαλί και τις κόκκινες έχετε διαμορφώσει κάποιες βαθμίδες, και εκεί θα γίνει κυρίως η λατόμευση και στη συνέχεια κάτω αριστερά κάποιο μαύρο πλέγμα με γραμμές όπως βλέπουμε θα εγκαταστήσετε κάποιο σπαστήρι. Τι άλλες επεμβάσεις προβλέπεται να γίνουν συνοδές για τη λατόμευση; Καμία άλλη;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Οι επεμβάσεις οι οποίες θα γίνουν από εδώ και πέρα και οι οποίες έχουν ξεκινήσει και έχουν υλοποιηθεί εν μέρει είναι η αποκατάσταση του τοπίου. Αυτό ήταν και το σκεπτικό το οποίο η περιφέρεια το 2004 έβγαλε τη δημοπρασία, για να μπορεί να ελέγχει τον λατόμο και να ελέγχει και όλη την αποκατάσταση της περιοχής η οποία από το 1968 έχω φωτογραφίες μαζί μου στη διάθεσή σας, δέντρα που έχουν φυτευθεί, τα βλέπετε εξάλλου, θα τα δείτε ότι είναι μικρά, με νέα δέντρα που έχουν φυτευθεί και επιπλέον περίφραξη ούτως ώστε τα αιγοπρόβατα που είναι στην περιοχή να μην μπορούν να τα φάνε, τα φύτευσαν και δεν τα φάγανε γιατί είναι επιπλέον η περίφραξη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τι άλλα μέτρα προβλέπετε, η μελέτη σας συγκεκριμένα για την προστασία του μνημείου, του τόπου εκεί του ιστορικού από τη λειτουργία του λατομείου;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Εμείς έχουμε εγκαταστήσει σύστημα καταστολής της σκόνης, το οποίο χρησιμοποιεί νερό και αέρα και κάνει έναν ψεκάσμό εσωτερικά στα τριβεία, ούτως ώστε το προϊόν που θα βγαίνει έξω δεν σκονίζει, πρώτον αυτό, και δεύτερον είναι ότι έχουμε οριοθετήσει το ρέμα, το ρέμα όπως ενδεχομένως οριοθετείται με συντεταγμένες οι οποίες μπαίνουν στο ΦΕΚ και είναι επίσημες, έχουμε οριοθετήσει το ρέμα ούτως ώστε κανένας δεν μπορεί να πει ότι από εκεί και πέρα έχει γίνει κάτι γιατί το ρέμα είναι το πρώτο φυσικό εμπόδιο πριν τον δρόμο. Οπότε, ακόμη και λίγο να έχει και να έρθει ο επόμενος έχει οριοθετηθεί με σταθερό όχημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τι άλλο; Και δεν είμαι ειδικός, θα χρησιμοποιείτε και εκρηκτικά για την εξόρυξη του υλικού;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Κοιτάξτε να δείτε, τα εκρηκτικά υλικά έχουν εκσυγχρονιστεί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τι μέτρα έχετε πάρει γι' αυτά;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Χρησιμοποιούμε τα τελευταίας τεχνολογίας και τα οποία εκρήγνυνται κομμάτι κομμάτι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχετε κάνει προσομοιώσεις, δοκιμές; Ότι δεν φτάνουν μέχρι τον ιστορικό τόπο τα αποτελέσματα των εκρήξεων; Τα έχετε όλα αυτά; Προβλέπονται στη μελέτη;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Έχουμε βεβαίως. Έχουμε κάνει καταγραφή, δεν έχουμε κάνει και τις πολλές εξορύξεις. Έχουμε την άδεια εξόρυξης αλλά περιμένουμε να κάνουμε το κτήριο για τα μηχανήματα. Έχουν καταγραφεί από αυτό το μηχανάκι, πρέπει να καταγραφούν 15 για να έρθει ο επιθεωρητής να πιστοποιήσει και να δει.

Αυτό το οποίο είδαμε εμείς είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν υπερβαίνει τα όρια που ορίζει ο νόμος ακόμα και αν είμαστε σε κατοικημένη περιοχή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εγώ δεν σας λέω τα όρια που ορίζει ο νόμος, εγώ σας λέω σε σχέση με το μνημείο.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Ακόμα και τα όρια που ορίζει ο οικοδομικός κανονισμός, αν ήταν κτήριο δίπλα εκεί ή εν πάση περιπτώσει μία άλλη ξερολιθιά, τα υπερπληρούμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Τελευταία ερώτηση, έχουν προκληθεί βλάβες στο μνημείο από τέτοια αποτελέσματα, από εκρήξεις;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δηλαδή ισχυρίζεστε ότι ανέκαθεν από τότε που λειτουργούσε δεν έχουν προκληθεί βλάβες από τη λειτουργία του; Στον δρόμο είτε προ της κηρύξεώς του ως ιστορικού τόπου είτε και μετά;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Όχι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Γιατί αυτές οι καταγγελίες υπάρχουν.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Όταν λέμε βλάβη εννοούμε εκεί πάνω από εκεί μέχρι εκεί ήταν τα υλικά αυτά που φαίνονται εκεί σε σωρό. Αυτά λοιπόν τα υλικά είπε το Δασαρχείο, *παιδιά πάρτε τα από εδώ γιατί θα γίνει αναδάσωση*. Με μηχανήματα λοιπόν τα φορτώσαμε από εκεί και τα πήγαμε στην πάνω μεριά, παρόλο που δεν είναι δική μας υποχρέωση, αλλά εν πάση περιπτώσει, προκειμένου να γίνει αυτό που είπε το Δασαρχείο. Τώρα ότι πέρασαν μηχανήματα πέρασαν έχουμε αφήσει όμως ένα παχύ στρώμα γύρω στους 40 πόντους με υλικό 3Α που δεν είναι και τοξικό προκειμένου να μην δημιουργήσουμε στο κατάστρωμα του δρόμου ζημιές.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Για το ρέμα που είπατε το ρέμα εμπλέκεται με τον ιστορικό δρόμο;

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Το ρέμα είναι αυτό. Ο ιστορικός είναι παράλληλος του ρέματος, μέχρι ένα σημείο. Από ένα σημείο κάνει στροφή και γυρνάει πίσω.

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Εγώ απλά ήθελα να πω ότι μέσα στη μελέτη την οποία έχετε καταθέσει δεν αναφέρεται ο ιστορικός τόπος πουθενά και ότι αυτό είναι μία παράλειψη παρόλο ότι προφορικά τα λέτε, μέσα στο κείμενο το οποίο έχει κατατεθεί δεν υπάρχει αναφορά στον ιστορικό δρόμο ενώ με μεταγενέστερες δηλώσεις σας έχετε πει ότι θα αποκαταστήσετε, άρα είναι κάτι που πρέπει να συμπληρωθεί ούτως ή άλλως.

Σ. ΠΕΤΡΑΚΗΣ: Έχετε δίκιο σε αυτό που λέτε, οι μελετητές δεν το συμπεριέλαβαν με το σκεπτικό ότι βρίσκεται πολύ μακρύτερα η αιτούσα έκταση από τον ιστορικό δρόμο. Βεβαίως εμείς έχουμε κάνει έγγραφο στο υπουργείο και είπαμε ότι αναλαμβάνουμε οποιαδήποτε δαπάνη ή ενέργεια εν πάση περιπτώσει ζητηθεί προκειμένου να προστατευθεί ο ιστορικός τόπος. Εξάλλου εμείς ποτέ έναν ιστορικό τόπο δεν τον βλέπαμε σαν χώρο εξόρυξης και αυτό αποδεικνύεται από τη μελέτη την τεχνική του υπουργείου το 2005 που ενώ κάναμε μελέτη και για το απέναντι κομμάτι ο δρόμος σε απόσταση 50μ. εμείς τον εξαιρέσαμε από τότε.

Α. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ: Έχουμε ήδη ξεκινήσει και συνεργαστεί με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης όσον αφορά το περιβαλλοντικό κομμάτι, έχουμε έκθεση του κ. Βουβαλίδη, διακεκριμένου περιβαντολόγου για να είμαστε απόλυτα σύμφωνοι όσον αφορά την περιβαλλοντική κατάσταση του λατομείου. Δηλαδή πέρα από τις υποδείξεις των οποιονδήποτε υπηρεσιών που χρειάζεται για την αποκατάσταση είτε του μνημείου είτε του περιβάλλοντος να έχουμε μία καλύτερη και πιο καθάρια σκέψη και άποψη από κάποιον τόσο γνωστό και διακεκριμένο περιβαντολόγο όπως είναι ο κ. Βουβαλίδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Γιατί δεν τα βάλατε όμως εδώ στη μελέτη σας αυτά;

Α. ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ: Έγινε ένας χαμός τον τελευταίο καιρό και τρέχαμε από χίλιες μεριές να συλλέξουμε στοιχεία. Μπορούμε να τα έχουμε, να τα καταθέσουμε άμεσα, και περιβαντολογικό πόρισμα και περιβαντολογική μελέτη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έγκαιρα για να τα εκτιμήσουμε.

Α. ΓΑΒΑΛΑΣ: Αυτό που θέλω να προσθέσω είναι ότι από την επιχείρηση γίνονται όλες οι απαιτούμενες ενέργειες ούτως ώστε να υπάρχει μία εύρυθμη λειτουργία του λατομείου με απόλυτα σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι ότι είναι ελάχιστες οι επιχειρήσεις αυτές οι οποίες έχουν την υλικοτεχνική υποδομή ούτως ώστε το λατομείο και η δραστηριότητά του να συμβαδίζει με το φυσικό περιβάλλον και αντί να το φθείρει να το προστατεύει και να το αναδασώνει σε βαθμό που δεν πιστεύω ότι άλλη ομοειδής επιχείρηση στην ελληνική επικράτεια πληροί τις προϋποθέσεις αυτές.

Αυτό δε είναι πολύ εύκολο να διαπιστωθεί από μία μελέτη άλλων λατομείων τα οποία δημιουργούν τεράστιες φθορές όχι μόνο εκτός Αττικής αλλά και εντός της Αττικής, δηλαδή η προσπάθεια που καταβάλει τα λατομεία Σελίνου για την προστασία και την περιφρούρηση του φυσικού περιβάλλοντος θα έλεγα ότι είναι αξιοπρόσεκτη και άξια θαυμασμού.

Στο σημείο αυτό αποχωρούν οι κ. ΓΑΒΑΛΑΣ ΑΝΤΡΕΑΣ, πληρεξούσιος δικηγόρος, ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, ιδιοκτήτης του λατομείου Σελίνου Α.Ε., και ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, ειδικός σύμβουλος του λατομείου Σελίνου Α.Ε.

Στο σημείο αυτό καλούνται και προσέρχονται οι κα ΑΛΕΞΙΑΔΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ, αντιδήμαρχος Δήμου Καντάνου Σελίνου, και ο κ. ΣΗΦΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, δικηγόρος του Δήμου Καντάνου Σελίνου

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Είστε εξουσιοδοτημένος από τον δήμο;

Α. ΣΗΦΑΚΗΣ: Αυτή τη στιγμή δεν έχω κάποιο χαρτί μαζί μου αλλά είμαι. Είχα παρασταθεί στον δήμο για την υπόθεση στο ΣτΕ γι' αυτήν την υπόθεση.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Έχει εξουσιοδοτηθεί γι' αυτήν την υπόθεση στο ΣτΕ. Επειδή δεν μας είχε ζητηθεί από το Κεντρικό Συμβούλιο εξουσιοδότηση, μπορούμε να την αποστείλουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εσείς προφανώς διαφωνείτε με την έγκριση της υποβληθείσας μελέτης. Έχετε λάβει υπόψη σας τη μελέτη αυτή;

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Ναι, την έχουμε πάρει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πείτε μας συντόμως και επιγραμματικά, γνωρίζουμε και εμείς την υπόθεση, ποιες είναι οι θέσεις σας, γιατί διαφωνείτε και τι πρέπει το συμβούλιο, πού πρέπει να επικεντρώσει την προσοχή του.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Πρώτα απ' όλα θέλω να επισημάνω σαν Δήμος Καντάνου Σελίνου δύο πράγματα, έκανε μία προσπάθεια για τον ιστορικό αυτό τόπο που είναι κοντά στην ιστορική Κάντανο και τώρα ο δήμος προσπαθεί να αναδείξει αυτόν τον χώρο σε χώρο περιπάτου, πολιτισμού και αναψυχής. Πιστεύουμε ότι η λειτουργία του λατομείου που εφάπτεται με τον ιστορικό δρόμο είναι μία δράση ασύμβατη και δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτό το πρόγραμμα που έχει βγάλει ο δήμος Καντάνου Σελίνου.

Θέλω να σας πω, εδώ υπάρχει μία φωτογραφία, γιατί έχουμε κάνει ποδηλατόδρομο, την καταθέτω και όταν έχουμε τη δυνατότητα των φουρνέλων ή της σκόνης καταλαβαίνετε ότι δεν θα έχει τη δυνατότητα το παιδί να περπατήσει και να απολαύσει το τοπίο και αυτόν τον δρόμο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Με συγχωρείτε που σας διακόπτω, εμείς εδώ ερευνούμε για το μνημείο, για τους ποδηλάτες, τον πληθυσμό, η περιφέρεια που δίνει τις άδειες.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Όλα αυτά που σας λέω περνάνε μέσα από το μνημείο. Δηλαδή εμείς προσπαθούμε να δώσουμε ζωή στο μνημείο. Άρα αυτή τη στιγμή αν λειτουργήσει το λατομείο, δεν λειτουργεί, δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην πολιτιστική ανάπτυξη της περιοχής μας που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος. Θεωρούμε ότι το λατομείο αυτό λειτουργεί από το 2006, σταμάτησε η λειτουργία του λόγω παρανομιών το 2009, τότε το ΥΠΕΚΑ αναγκάστηκε να του βάλει πολύ μεγάλα πρόστιμα και του ζήτησε να κάνει τη νέα Μ.Π.Ε., αυτή που έχετε σήμερα κατατεθειμένη στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων θέλω να σας πω ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει το λατομείο σε έναν πολιτιστικό χώρο. Σε έναν χώρο που έχει ανακηρυχθεί ιστορικός. Είναι δύο ασύνδετες σχέσεις που δεν μπορούν να συνυπάρξουν.

Και θέλω να σας δείξω και άλλη μία φωτογραφία, να δείτε πόσο κοντά γι' αυτό και η τοπική υπηρεσία, το Υπουργείο Πολιτισμού απέρριψε τη Μ.Π.Ε. και θέλω να σας δείξω και μία φωτογραφία παλιά μεν αλλά έχει ενδιαφέρον, που το λατομείο λειτουργεί κοντά στον δρόμο. Δηλαδή η λειτουργία του λατομείου επηρεάζει άμεσα το ιστορικό μνημείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πείτε μας για τη δίκη στο Στε, τι αντικείμενο είχε και τι εξέλιξη είχε.

Α. ΣΗΦΑΚΗΣ: Εκκρεμεί η απόφαση, δεν έχει βγει ακόμα, έχει συζητηθεί η υπόθεση, ήταν κατά της Μ.Π.Ε. του έργου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχει εγκριθεί; Πώς την προσβάλατε; Πείτε μας τι ακριβώς αντικείμενο είχε η δίκη στο ΣτΕ και τι περιμένουμε.

Α. ΣΗΦΑΚΗΣ: Είχε κηρυχθεί ιστορικό μνημείο, ήταν η κήρυξή του σε ιστορικό μνημείο και έχει κάνει αίτηση ακύρωσης η Λατομεία Σελίνου Α..Ε. και ο δήμος έκανε παρέμβαση υπέρ της πράξης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δηλαδή έχει προσβληθεί η πράξη και η κήρυξη χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου του δρόμου; Και εκκρεμεί απόφαση;

Α. ΣΗΦΑΚΗΣ: Εκκρεμεί απόφαση, ναι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πότε συζητήθηκε;

Α. ΣΗΦΑΚΗΣ: Έναν χρόνο πριν.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Θέλω να πω το εξής, ότι θα μπορούσαμε να είμαστε επιεικείς, γιατί εμείς εντίμως έχουμε προτείνει τη μεταφορά της λατομικής ζώνης γιατί πιστεύουμε

ότι έχει ανάγκη ο δήμος και ο νομός Χανίων από τα αδρανή υλικά, και οι προτάσεις που έχουμε κάνει μπορεί να μεταφερθεί η λατομική ζώνη σε περιοχή που να μην υπάρχει οπτική ρύπανση και να έχουμε την προστασία του τοπίου, όμως δυστυχώς υπάρχει μία έντονη αντίδραση από τη μεριά των λατομών που επιθυμεί να πάρει, να απευθυνθεί σε όλον τον χώρο και γι' αυτό ακριβώς προσέφυγε στο ΣτΕ και ζήτησε την ακύρωση της ιστορικότητας της περιοχής.

Θεωρώ ότι αυτό το λατομείο ήδη έχει τελειώσει, δηλαδή δεν υπάρχουν ενώ κατέθεσε Μ.Π.Ε. και μέσα εκεί μίλησε για την αποκατάσταση της φθοράς και τη δημιουργία επιπέδων, αν έρθετε και μπορείτε να κάνετε μία αυτοψία θα δείτε ότι δεν έχει υπάρξει καμία αποκατάσταση και υπάρχει αυτή τη στιγμή μία έντονη δραστηριότητα βγάζοντας υλικό.

Εμείς προτείναμε λοιπόν και στην εταιρεία αλλά και στο Υπουργείο Ανάπτυξης ότι μπορεί να μεταφερθεί η λατομική ζώνη σε περιοχή που να μην επηρεάζεται το τοπίο, γιατί τώρα περνώντας τον κεντρικό επαρχιακό δρόμο βλέπετε την οπτική ρύπανση και ταυτόχρονα βλέπετε και το ιστορικό μνημείο. Που έχει βέβαια η οπτική ρύπανση. Ζητήσαμε λοιπόν τη μεταφορά. Μας υποσχέθηκαν ότι θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες να μεταφερθεί η λατομική ζώνη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Ρωτήσαμε εδώ τον ιδιοκτήτη του λατομείου, του έθεσα εγώ συγκεκριμένα ερωτήματα για τι μέτρα έχει πάρει. Μας είπε ότι προστατεύει, δεν υπάρχει κίνδυνος κανένας από τις εκρήξεις που ενδεχομένως κατά την εξόρυξη του υλικού, δεν υπάρχει κίνδυνος κανένας από τη σκόνη διότι έχουν ειδικά συστήματα ράντισης, διάφορα σύγχρονα συστήματα ώστε να μην εκτοξεύεται η σκόνη πέρα από κάποια επιτρεπτά όρια. Μας είπε ότι το ίδιο και στο σπαστηροτριβείο λειτουργεί με αυτούς τους όρους, μας είπε ότι δεν υπάρχει καμία περίπτωση βαριά φορτηγά με υλικό να χρησιμοποιήσουν αυτόν τον δρόμο που έχει χαρακτηριστεί ως ιστορικός τόπος, μας είπε ότι έχουν φυτεύσει πάρα πολλά δέντρα και είναι μικρά και αποκαθιστούν το τοπίο, μας είπε ότι έχουν κάνει οριοθέτηση του ρέματος και μας είπε συν τοις άλλοις ότι πρόκειται για επένδυση γύρω στα 5,5, 5.200.000€ που είναι με ίδιους πόρους από τους ιδιοκτήτες, την εταιρεία αυτή και μας είπε ότι θα απασχοληθούν εκεί συνολικά γύρω στους 26 εργαζόμενους. Τι έχετε να πείτε για όλα αυτά;

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Παρόλο που έχουμε μηνύσεις καθημερινά θέλω να πω και να καταγραφεί ότι όλα αυτά που λέει είναι ψέματα και μπορούν να αποδειχθούν με μία αυτοψία. Ήδη έχω κάνει αίτημα προς την Επιτροπή Περιβάλλοντος της περιφέρειας για να προχωρήσει σε αυτοψία και να την είχα εγώ στο δικό σας Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων. Δυστυχώς ελλείπει εργαζομένων είναι υποστελεχωμένη η υπηρεσία και δεν μπορεί να φέρει αυτό το πόρισμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Η υπηρεσία η δική μας έκανε αυτοψία εκεί πέρα;

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Έχει κάνει αρκετές φορές αυτοψία, έχει ίδια γνώμη. Πρέπει να σας πω υπεύθυνα και σωστά, πρώτον, δεν έχει φυτεύσει δέντρα, δεύτερον η σκόνη εξακολουθεί να είναι, σαφώς τα φορτηγά δεν μπορούν να μπουν σε αυτόν τον δρόμο γιατί αυτός ο δρόμος δεν εξυπηρετεί φορτηγά όπου δίπλα είναι ο επαρχιακός δρόμος, κατεβαίνουν τον επαρχιακό δρόμο και μπαίνουν μέσα, και τρίτον αυτό το λατομείο με την έκταση που υπάρχει από τους επιθεωρητές περιβάλλοντος έχουν διαπιστώσει ότι υπάρχει σχεδόν πλήρης κάλυψη του υλικού και υπάρχει, εγώ δυστυχώς δεν σκέφτηκα ότι θα μπορώ να το φέρω αυτό.

Και στα 56,8μ. υπάρχουν του κόσμου οι αυθαιρεσίες και δεύτερον δεν υπάρχει υλικό. Άρα λοιπόν το πρώτο πράγμα που έπρεπε να κάνει, έπρεπε να κάνει μία προστασία περιβάλλοντος, δηλαδή να κάνει τα λεγόμενα επίπεδα, που δεν έχει γίνει δυστυχώς μέχρι σήμερα, δεν έχει φυτεύσει δέντρα και δεν έχει γίνει και η οριοθέτηση του ρέματος, γι' αυτό και σταμάτησε η επέκταση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Έχει γίνει η οριοθέτηση, γι' αυτό μην τοποθετείστε.

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Όχι, όχι, εντάξει, τα υπόλοιπα που βλέπω τα λέω σωστά. Και ο στόχος είναι στην επέκταση των 344στμ. διότι όλη η περιοχή εκεί παρόλο που είναι φαραγγί ιστορικός τόπος και είναι μία πραγματικά πάρα πολύ ωραία περιοχή και

εμείς σκεφτόμαστε να κάνουμε ένα πολιτιστικό κέντρο στον δήμο , είναι 344στρμ. που έχουν χαρακτηριστεί στο 1984. Ο στόχος λοιπόν του λατομείου είναι να επεκταθεί στα 344στρμ.

Η περιφέρεια τώρα με δικές μας πιέσεις έχουμε ζητήσει να αποχαρακτηριστεί και να οριστεί άλλη μεταλλευτική ζώνη. Δεν τα έχουμε καταφέρει μέχρι τώρα, πιστεύουμε ότι από εκεί και πέρα θα τα καταφέρουμε.

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Το 2004 που δημοπρατήθηκε, ποια είναι η παρέμβαση του δήμου;

Σ. ΑΛΕΞΙΑΔΗ: Πρώτα απ' όλα πρέπει να σας πω ότι έχει προκύψει και ιδιοκτησιακό θέμα πέρα από αυτό, σαν ενημέρωσή σας, ενώ είχε κηρυχθεί, ήταν τότε ιδιωτικό το σηκό, έγιναν διάφορα δικαστήρια σε επίπεδο Εφετείου και σήμερα η περιοχή είναι ιδιωτική. Το 2004 υπήρχε μία Δημοτική Αρχή, ονόμαζε τον δρόμο ιστορικό, δηλαδή σε επίπεδο θεωρίας, αλλά δεν είχε πάρει συγκεκριμένα μέτρα. Όλες αυτές οι αρμοδιότητες απορρέουν, οι αρμοδιότητες είναι από την περιφερειακή αυτοδιοίκηση, εμείς υπαγόμαστε σε αυτή.

Στο σημείο αυτό αποχωρούν οι κα ΑΛΕΞΙΑΔΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ, αντιδήμαρχος Δήμου Καντάνου Σελίνου, και ο κ. ΣΗΦΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ, δικηγόρος του Δήμου Καντάνου Σελίνου

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εδώ έχουμε δύο απόψεις, δεν ξέρω αν είναι και τρίτη, καταρχήν έχουμε την άποψη της τοπικής υπηρεσίας η οποία όπως θα διαπιστώσατε και εσείς, της τοπικής υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, συντάσσεται με τις απόψεις που διατύπωσαν εδώ οι εκπρόσωποι του δήμου, η κα Αλφιέρη και ο συνήγορος που τάσσεται υπέρ της, μη λειτουργίας, δεν μπορεί να λειτουργεί εκεί γενικά λατομείο. Και ότι δεν πρέπει να εγκριθεί η μελέτη, διότι η λειτουργία εκεί λατομείου υπό οποιουσδήποτε όρους και μέτρα δεν ενδείκνυται, δεν μπορεί να λειτουργήσει.

Η εισήγηση που έχουμε εδώ από τη Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού είναι ότι, αν κατάλαβα καλά, δεν ξέρω αν με διαψεύσει η εισηγήτρια, ότι καταρχήν μπορεί να λειτουργήσει εκεί, δηλαδή είναι συμβατή η λειτουργία λατομείου, αλλά υπό ορισμένες αυστηρές προϋποθέσεις. Τώρα το ερώτημα είναι, και μένει μετέωρο, και θα το δούμε και αυτό, αν αυτό θα το εκφράσουμε με έγκριση της μελέτης και με τους όρους αυτούς ή αν θα το εκφράσουμε με απόρριψη της μελέτης αλλά με μια αιτιολογία ακριβώς διότι δεν έχει αυτούς τους όρους.

Π. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Καταρχήν για μένα τίθεται ένα σοβαρό θέμα χρηστής διοίκησης από τη μεριά του υπουργείου, και γενικά της πολιτείας. Δεν μπορεί να δημοπρατείς το 2004 ένα έργο, να εκδίδει το συγκεκριμένο υπουργείο το δικό μας χαρτί που να λέει ότι δεν υπάρχει τίποτα στην περιοχή ούτε πρόκειται, δεν βλέπει και τίποτα άλλο, να δίνει την δυνατότητα λοιπόν στον ιδιώτη, όποιος να' ναι, να προχωράει σε έργα, σε παρεμβάσεις, σε οτιδήποτε στην περιοχή, σε αγορά μηχανημάτων, σε έξοδα, και να έρχεται το ίδιο το υπουργείο μετά από λίγο και να του λέει *δεν σου δίνω άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων, δεν σου εγκρίνω την άδεια περιβαλλοντικών επιπτώσεων*. Για τι πράγμα δεν την εγκρίνει εντωμεταξύ; Για τα 59στρμ. που δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να το κάνουμε.

Λοιπόν, δεν είναι μέσα στη ζώνη που περιβάλλει τον δρόμο, που έχουμε χαρακτηρίσει εμείς ιστορικό, αυτή τη στιγμή ζητάει έγκριση Μ.Π.Ε. για 59στρμ., συγκεκριμένα. Δεν αφορά καθόλου το υπουργείο. Πέρα ότι το γενικότερο ζήτημα είναι για μένα που με ενοχλεί πιο πολύ. Δεν γίνεται γιατί εντέλει δεν καταλαβαίνω πια σε αυτήν την χώρα αν αποφασίζουμε να κρατάμε σταθερά τα ζητήματα της χρηστής διοίκησης ή αν θα πρέπει κάθε φορά να κάνουμε ό,τι θέλουμε επειδή έτσι μας αρέσει. Και δεύτερον, επί του πρακτέου δεν έχουμε κανένα δικαίωμα να εκφραστούμε πάνω σε αυτό. Και εντέλει σε αυτό το σημείο συμφωνώ διότι αφορά αυτή τη στιγμή η Μ.Π.Ε. μόνο εκείνη τη ζώνη επάνω που δεν έχει να κάνει τίποτα με το μνημείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Πρέπει να εκτιμηθούν δύο πράγματα, ότι όπως είπε η εισήγηση και το παραδέχτηκαν οι ενδιαφερόμενοι, οι ιδιοκτήτες, δεν γίνεται καμία μνηία μέσα στην

έκθεση, στη μελέτη που υποβάλλουν σχετικά με τον ιστορικό τόπο. Δηλαδή δεν γίνεται κανένας συσχετισμός. Αυτό κατά πρώτον είναι περιέργο.

Και το δεύτερο, αυτό ήθελα να ρωτήσω μήπως να το επιβεβαιώσει ο κ. Πετράκης αλλά δυστυχώς έκανα το λάθος και είπα να φύγουν, ότι για τη λειτουργία τους έχουν επιβάλει πρόστιμα οι αρμόδιες υπηρεσίες.

Πείτε μας τώρα, η εισήγηση σχετικά με το ερώτημα τι προτείνει; Να διατυπωθεί ως έγκριση της μελέτης με αυστηρές προϋποθέσεις που θα τις καθορίσει το συμβούλιο τους όρους αυτούς ή ως απόρριψη της μελέτης με μια ισχυρή αιτιολογία που θα είναι αυτό ακριβώς ότι δεν πληρούνται αυτοί οι όροι; Τι προτείνει η εισήγηση;

A. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Η εισήγηση έγινε με απόρριψη και να μπουν οι όροι αυτοί ότι απορρίπτεται γι' αυτούς τους λόγους, όπως το είπατε εσείς. Η εισήγηση όπως έχει διατυπωθεί είναι το πρώτο σκέλος το ένα, και το δεύτερο σκέλος είναι το δεύτερο, γιατί βάζει όρους, να έρθει η νέα με όρους. Είναι λοιπόν μία καταρχήν έγκριση, με τον όρο ότι θα πρέπει να υποβληθεί νέα Μ.Π.Ε., συμπληρωμένη με αυτό. Να το διατυπώσω με αυτόν τον τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Αυτή είναι η πρότασή σας;

A. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Ναι, ο λόγος που έχει διατυπωθεί ως απόρριψη αυτής της Μ.Π.Ε. είναι γιατί η συγκεκριμένη ακριβώς επειδή δεν έχει καμία αναφορά, δεν είναι ότι έχει μία αναφορά και δεν περιλαμβάνει όλα όσα εμείς θα επιθυμούσαμε, ήταν σαν να αγνοεί τελείως ότι υπάρχει εκεί ο ιστορικός τόπος. Αναφέρει έναν αρχαιολογικό χώρο στα 3χλμ. και δεν αναφέρει τον ιστορικό τόπο. Επομένως γι' αυτόν τον λόγο θεωρήσαμε ότι θα πρέπει να απορριφθεί αυτή και να γραφτεί ότι απορρίπτεται αυτή και ότι δεν θα υπήρχε ίσως αντίρρηση σε μία καινούρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Δεν υιοθετείτε την άποψη της τοπικής υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού η οποία εισηγείται, προτείνει μάλλον, ότι εκεί δεν πρέπει να λειτουργήσει, πρέπει να απομακρυνθεί, να μην λειτουργήσει λατομείο, όπως προτείνει ο δήμος.

A. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Αυτό γίνεται για δύο λόγους, ο ένας είναι γιατί όπως ειπώθηκε υπήρχε ένα έγγραφο παλαιότερο στο οποίο όταν λειτούργησε το 2004 είχαν πει ότι δεν υπάρχει κάποιο μνημείο, ούτε φαίνεται να υπάρχει κάποιο για να αξιολογηθεί, ένας λόγος είναι αυτός γι' αυτό και δεν απορρίπτουμε τελείως, και το άλλο γιατί θεωρούμε ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος να αποκατασταθεί πραγματικά ο χώρος του ιστορικού τόπου και ο δρόμος.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Σε μία τοποθέτησή μου προηγουμένως εξήγησα τους λόγους για τους οποίους, και την άποψή μου για το θέμα, ας μου επιτραπεί να διατυπώσω την παρατήρηση ότι το ότι η τεχνική έκθεση ενδεχομένως που συνοδεύει τον φάκελο που υπέβαλαν, μάλλον το γεγονός της μη αναφοράς του στοιχείου ότι υπάρχει ιστορικός τόπος δεν αποτελεί επ' ουδενί λόγο απόρριψης μιας μελέτης. Υποτίθεται ότι η υπηρεσία έχει όλα τα δεδομένα και το θεσμικό πλαίσιο, ο άλλος σου φέρνει τι θέλει να κάνει και ποια μέτρα προστασίας λαμβάνει, από πού θα περάσει ο δρόμος, από πού θα περάσει το φορτηγό, από πού θα βάλει περίφραξη, όλα αυτά τα διάφορα, τι σκόνη θα εκπέμψει ή δεν θα εκπέμψει, και βάση αυτών κρίνοντάς τα υπό το φίλτρο του θεσμικού πλαισίου που διέπει την υπηρεσία εγκρίνεις ή δεν εγκρίνεις. Δεν μπορείς να απορρίψεις μία μελέτη επειδή δεν αναφέρει τον ιστορικό τόπο μέσα, είναι δεδομένο ότι υπάρχει και θα ληφθεί, γι' αυτό είναι εδώ στο συμβούλιο το θέμα, να γνωμοδοτήσει βάσει αυτού.

Εγώ θεωρώ ως εκ τούτου και νομίζω και από διοικητικής πλευράς είναι ο πιο δόκιμος τρόπος, εγκρίνεται με τις εξής προϋποθέσεις, να αναφέρετε, α, β, γ, δ, οι προϋποθέσεις και ας τονιστεί στο τέλος των προϋποθέσεων και να ενσωματωθούν στο κείμενο της περιβαλλοντικής έγκρισης ώστε στο τελικό κείμενο να μην γίνεται μια απλή παραπομπή στην υπ' αριθμόν τάδε απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, αλλά να είναι, πώς να το πω, *prima vista* να φαίνονται αυτές, να είναι δηλαδή έντονα διατυπωμένες.

Και εκεί μέσα μπορεί κάλλιστα να μπουν όλες αυτές οι προϋποθέσεις προκειμένου να μην βλαπτεί ο ιστορικός τόπος και επιπροσθέτως να κάνω και όλες αυτές τις εργασίες που είτε οφείλονται είτε δεν οφείλονται σε αυτούς οι ίδιοι εξέφρασαν την

άποψη ότι είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν το κόστος να αποκαταστήσουν όποια βλάβη έχει γίνει στο παρελθόν στον ιστορικό δρόμο αυτόν.

N. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Εγώ διατυπώνω μία τρίτη, αν θέλετε άποψη, αν έχω καταλάβει καλά, αλυσιτελώς εισάγεται, διότι το λατομείο είναι εντός λατομικής περιοχής και θα ήταν ευκαίριο ενόψει των δεδομένων τα οποία ανέκυψαν εν πάση περιπτώσει κατά τη συζήτηση να ανακληθεί ο χαρακτηρισμός της επίδικης περιοχής ως λατομικής η οποία ειρήσθω εν παρόδω καταλαμβάνεται στο σύνολό της από το συγκεκριμένο λατομείο. Κατά τα λοιπά συμφωνώ με αυτά που είπε και ο κ. Γκανασούλης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Είναι προκαταρκτική πρόταση. Ωραία, θα ψηφίσουμε σε αυτήν την προκαταρκτική πρόταση. Ποιοι υιοθετούν την πρόταση του κ. Μαυρίκα ότι αλυσιτελώς εισάγεται στο συμβούλιο; Δηλαδή αν καταλαβαίνω καλά ο κ. Μαυρίκας προτείνει ότι επειδή έχει γίνει η έγκριση της λατομικής περιοχής δεν έχει αρμοδιότητα το συμβούλιο, το Υπουργείο Πολιτισμού.

N. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Ότι εξαντλήθηκε η αρμοδιότητά του κατά τον χαρακτηρισμό..

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Εγώ σας είπα ευθύς εξαρχής ότι διαφωνώ, σέβομαι απολύτως αυτήν την άποψη, διαφωνώ με αυτήν την άποψη, όπως είχε πει αρχικά και ο κ. Γεωργακόπουλος, το είχα πει και εγώ εξάλλου, ότι η χωροθέτηση μιας λατομικής περιοχής είναι μία χωροθέτηση μιας ευρύτερης έκτασης, γίνεται με ειδικούς όρους και προϋποθέσεις. Όταν μετά στο συγκεκριμένο σημείο εντός της λατομικής περιοχής που θα λειτουργήσει ένα λατομείο με τους όρους που θα λειτουργήσει, με τις εγκαταστάσεις που θα λειτουργήσει, όλα αυτά, και τη σχέση που θα έχει η συγκεκριμένη λειτουργία με κάποιο γειτονικό μνημείο ή ιστορικό τόπο ή αρχαιολογικό χώρο, εκεί με βάση το άρθρο 10, παρ. 2 κατά την άποψη τη δική μου χρειάζεται και εκεί να έρθει να πάρει πάλι άδεια για τη συγκεκριμενοποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Λοιπόν, ποιοι τάσσονται με την άποψη του κ. αντιπροέδρου; Κατά πλειοψηφία, μειοψηφούντος του προτείνοντος του κ. Μαυρίκα, απορρίπτεται αυτή η άποψη. Παραδεκτά λοιπόν εισάγεται, έχει αρμοδιότητα το συμβούλιο να γνωμοδοτήσει και το Υπουργείο Πολιτισμού να αποφασίσει σχετικά με την έγκριση ή μη της υποβληθείσας μελέτης. Τώρα πάμε στο επί της ουσίας του θέματος. Υπάρχει η πρόταση της εισήγησης, η πρόταση των φορέων, το είπαν, το ζήτησαν, ήταν ενδιαφερόμενοι και το ζήτησαν από το συμβούλιο να τοποθετηθεί πάνω σε αυτό και υπάρχει και η πρόταση του κ. Γκανασούλη η οποία ορίζει ότι πρέπει να εγκριθεί η μελέτη, να βάλουμε τη σφραγίδα όπως είπατε και εσείς, υπό όρους. Πρόταση είναι.

Την πρόταση των τοπικών φορέων την υιοθετώ εγώ και την προβάλλω εγώ.

N. ΜΑΥΡΙΚΑΣ: Θα συνταχθώ με την άποψη του κ. Γκανασούλη την οποία βρίσκω πρακτική και ώριμη από πάσης πλευράς. Μόνο θα ήθελα αν συμφωνεί και εκείνος να προστεθεί ότι η τήρηση των όρων θα γίνει με ευθύνη της περιφερειακής υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού γιατί κάποιος θα πρέπει να ελέγξει αν αυτούς τους όρους θα τους τηρήσει, και θα ήθελα να μπει και αυτό.

E. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΥ: Συνήθως λόγω, αν θέλετε εμπειριών και χαρακτήρος, τοποθετούμαι προς τη θετική κατεύθυνση μιας υπόθεσης, δηλαδή θα συμφωνούσα με τον κ. Γκανασούλη ότι εγκρίνουμε καταρχήν τη μελέτη με κάποιες παρατηρήσεις, με το σκεπτικό ότι μέσα από τέτοιες «θετικές» ενέργειες υπάρχει περίπτωση να αποκατασταθεί το τοπίο και να βγει κάτι καλό πέραν του κομματιού του δημοσιονομικού, δηλαδή του κέρδους για τον ενδιαφερόμενο και τους μετόχους και τους εργαζόμενους.

Στη συγκεκριμένη όμως περίπτωση εγώ έχω κάποιες επιφυλάξεις. Είδα από την εισήγηση ότι το '13 του είχαν επιβληθεί κάποιες παρατηρήσεις, και κάποια πρόστιμα. Ότι δεν είχε κάνει τίποτα από αυτά που έπρεπε να έχει κάνει από τις υπηρεσίες της περιφέρειας Κρήτης, όχι από τις δικές μας και μάλιστα κατέληγε η μία υπηρεσία, να σας την πω κιόλας ακριβώς ποια είναι, μία υπηρεσία είναι το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης και η άλλη είναι το Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης Ενέργειας και Φυσικών Πόρων.

Η πρώτη λοιπόν κατέληγε ότι δεν έχει κάνει τίποτα και δεν είναι έτσι όπως έχει καταντήσει το λατομείο δεν υπάρχουν περιθώρια να αποκατασταθεί.

Είναι μη αναστρέψιμη που με οδηγεί, βέβαια αν είναι εντελώς αναστρέψιμη, δηλαδή είτε κάνει είτε δεν κάνει κάτι παραπάνω έτσι θα μείνει. Οπότε γι' αυτό σκεφτόμουν την πρόταση του κ. Γκανασούλη μήπως υπάρξει ελπίδα κάτι να γίνει και αν αναστραφεί η μη αναστρέψιμη κατάσταση. Υπάρχει βέβαια και ο κίνδυνος να χειροτερεύσει και να γίνει και το υπόλοιπο έτσι, αλλά εκεί που έχω εγώ προβληματισμό είναι ότι τον ρώτησα πάνω σε αυτά, και μου είπε το '13 εγώ τα έκανα όλα. Πού είναι; Μας έφερε κάποια χαρτιά, κάποιες φωτογραφίες, κάποια βεβαίωση των υπηρεσιών αυτών ότι έγιναν ή ότι προχωράει στη σωστή κατεύθυνση; Κατόπιν αυτών δεν μπορώ να συναινέσω για κάτι που είναι ίσως στο επίπεδο της θεωρίας και τάσσομαι με την εισήγηση γι' αυτόν τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Λοιπόν, η πρώτη πρόταση είναι η εισήγηση, δεύτερη πρόταση είναι η πρόταση του κ. Γκανασούλη, η τρίτη πρόταση είναι η δική μου.

Γ. ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ: Με τις προϋποθέσεις που τίθενται στην εισήγηση οι οποίες θα πρέπει να ενσωματωθούν στο κείμενο της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η τήρησή τους, δε, η υλοποίηση και η τήρηση των συγκεκριμένων όρων θα πρέπει να ελεγχθούν από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού, την περιφερειακή, την Εφορεία.

Α. ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ: Η τήρηση των όρων σε ό,τι αφορά την ενσωμάτωσή τους μέσα στη μελέτη είναι ευθύνη της Διεύθυνσης. Η τήρηση των όρων στην πράξη αν τους τηρείς προφανώς είναι της υπηρεσίας. Του είπα, όταν ήταν εδώ ότι μέσα σε αυτή τη Μ.Π.Ε. δεν αναφέρει τίποτα περί ιστορικού τόπου. Αυτό πρέπει να γίνει. Πρέπει να μπουν αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ: Συμπληρώνω αυτό, ότι οι όροι αυτοί θα αποτυπωθούν συμπληρωματικά προς τη μελέτη με έγγραφο, θα περιληφθούν συμπληρωματικά στη μελέτη και ο έλεγχος των όρων αυτών και η θεώρηση θα γίνει από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού μετά και από πρόταση της τοπικής υπηρεσίας.

Μετά από συζήτηση των μελών του Συμβουλίου και κατόπιν φανεράς ψηφοφορίας, **γνωμοδοτεί κατά πλειοψηφία(μειοψηφούν η κα.Ε.Γατοπούλου, η κα Ε.Βιντζηλαίου και η κα.Σ.Χατζηνικολάου**, οι οποίες τάσσονται υπέρ της μη έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων λόγω του κινδύνου να υποστεί επιπλέον βλάβες ο ιστορικός τόπος και προτείνουν την υποβολή νέας ΜΠΕ από τους ενδιαφερόμενους και **οι κ.κ. Σ.Σπυρόπουλος και Γ.Παπανδρέου**, οι οποίοι τάσσονται υπέρ της απαγόρευσης λειτουργίας και εκμετάλλευσης του υφιστάμενου λατομείου εξόρυξης αδρανών υλικών στον άμεσο περιβάλλοντα χώρο του ιστορικού τόπου, διότι είναι ασυμβίβαστη με το χαρακτήρα του)

Υπέρ της έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα, Δήμου Καντάνου – Σελίνου Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, Περιφέρειας Κρήτης με τους παρακάτω όρους

- 1) Απομάκρυνση των βοηθητικών κτισμάτων που εδράζονται στο λιθόκτιστο ανάλημμα.
- 2) Απομάκρυνση των στείρων, πλήρη αποκάλυψη του λιθόκτιστου αναλήμματος και του σκυροστρωμένου καταστρώματος του δρόμου καθώς και αποκατάσταση τυχόν φθορών που έχουν προκληθεί στην καμπή του δρόμου .
- 3) Ανακατασκευή του μετώπου του αναλήμματος που έχει καταρρεύσει στο νότιο σκέλος του δρόμου.
- 4) Στερέωση τμημάτων του αναλήμματος σε διάφορα σημεία της πληγείσας περιοχής. Οι παραπάνω όροι θα πρέπει να αποτυπωθούν και να ενσωματωθούν στο τεύχος που συνοδεύει τη μελέτη και το οποίο θα ελεγχθεί και θα θεωρηθεί από τη Διεύθυνση Προστασίας και Αναστήλωσης Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων.

Η τήρηση των όρων θα γίνει με την εποπτεία της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης.

Ο Προεδρεύων του ΚΣΝΜ

Η Γραμματέας

Σταύρος Σπυρόπουλος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
ΥΠΠΟΑ

Λαυρία Πλακούτση

10.11.2020 12:35:13



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΣΤΗΛΩΣΗΣ,
ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΝΕΩΤΕΡΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ
& ΚΙΝΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ**

Ταχ. Δ/ση: Α. Δικαιοσύνης 57

Τ.Κ.: 71202, Ηράκλειο

Πληροφορίες: Μ. Κουσουλάκου

Τηλέφωνο: 2810 346166

Fax: 2810 242627

e-mail: ynmkr@culture.gr

- ΠΡΟΣ: 1.** Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- α) Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής
Υπόψη Προϊσταμένης
κ. Ευφροσύνης Τσαγκαράκη-Μαυράκη
- β) Γεν. Δ/ση Δασών & Αγροτ. Υποθέσεων
Υπόψη Προϊσταμένου
κ. Αναστασίου Ιωάννου
- γ) Διεύθυνση Δασών Χανίων
Υπόψη Προϊσταμένης
κ. Πολύμνιας Σκλαβάκη
- 2.** Περιφερειακό Συμβούλιο Περιφ. Κρήτης

ΚΟΙΝ.: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΘΕΜΑ: Ενάσκηση αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας στην καθορισμένη λατομική περιοχή της Καντάνου, εντός της οποίας βρίσκεται ο χαρακτηρισμένος ως ιστορικός τόπος επαρχιακός δρόμος Ανάβου – Καντάνου, Δήμου Καντάνου-Σελίνου, Π.Ε. Χανίων

ΣΧΕΤ.:

1. Η υπ' αρ. πρωτ. εισερχ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/ΤΠΝΜΚΠΑ/549833/62110/3651/2175/07.10.2020 επιστολή του κ. Αντ. Σηφάκη, πληρεξουσίου δικηγόρου πρωτοβουλίας κατοίκων για τη διάσωση του ιστορικού φαραγγιού της Καντάνου με θέμα «Ενέργειες Υπηρεσιών Υπουργείου Πολιτισμού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους για την προστασία του Ιστορικού Τόπου Δρόμου Φαραγγιού Καντάνου».
2. Το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/ΤΠΝΜΚΠΑ/303154/34737/2175/1258/30.09.2020 έγγραφό μας με θέμα «Ενημέρωση για την ενάσκηση αρμοδιοτήτων της Υπηρεσίας μας στην καθορισμένη λατομική περιοχή της Καντάνου, για τον χαρακτηρισμένο ως ιστορικό τόπο επαρχιακό δρόμο Ανάβου – Καντάνου, Δήμου Καντάνου-Σελίνου, Π.Ε. Χανίων».
3. Το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/ΤΠΝΜΚΠΑ/313827/3576/2235/1287/19.08.2020 έγγραφο με το οποίο διαβιβάστηκε με τις απόψεις μας στην αρμόδια κεντρική Διεύθυνση Προστασίας Νεωτέρων και Σύγχρονων Μνημείων η τροποποιητική Μ.Π.Ε. υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών της Λατομείας Σελίνου Α.Ε. για την προσθήκη μονάδων παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος, ασφαλτομίγματος και διαχείρισης Α.Ε.Ε.Κ., στη θέση Κακόσκαλα στον περιβάλλοντα χώρο του χαρακτηρισμένου ως ιστορικού τόπου παλιού επαρχιακού δρόμου της Καντάνου, Δήμου Καντάνου-Σελίνου, Π.Ε. Χανίων
4. Η υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/ΤΠΝΜΚΠΑ/49474/6009/356/228/12.03.2020 (ΑΔΑ: 6Π5Ζ4653Π4-4ΙΒ) Απόφασή μας με θέμα «Έγκριση μελέτης αποκατάστασης τμήματος της χαρακτηρισμένης ως ιστορικού τόπου οδού Ανάβου - Καντάνου στη θέση Κακόσκαλα Δήμου Καντάνου - Σελίνου, Π.Ε. Χανίων»
5. Το υπ' αρ. πρωτ. 84/12.08.2019 ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ (ΑΔΑ: ΩΠ1ΠΟΟΡ1Θ-ΕΟΓ) έγγραφο της Διεύθυνσης Δασών Χανίων με θέμα «Πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα για την εξειδίκευση των όρων της παραχώρησης χρήσεων επί επτά (7) εκτάσεων δασικού χαρακτήρα που διαχειρίζονται από την υπηρεσία μας, συνολικού εμβαδού : 38.893,00τ.μ. για την εκμετάλλευση λατομικού χώρου αδρανών υλικών μετά των συνοδών υποδομών στη θέση 'Κακόσκαλα' Τ.Κ. Καντάνου του Δήμου Καντάνου-Σελίνου, Π.Ε. Χανίων, Περιφέρειας Κρήτης»

6. Η υπ' αρ. πρωτ. 2462/24.07.2019 (ΑΔΑ: Ω5ΡΧΟΡΙΘ-ΛΗ7) Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης για την έγκριση φυτοτεχνικής μελέτης αποκατάστασης τμημάτων της Λατομικής Περιοχής Καντάνου.
7. Η με αρ. πρωτ. 4284/14.12.2018 (ΑΔΑ: 9Η8ΞΟΡΙΘ-ΞΣΓ) Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα: «Τροποποίηση - συμπλήρωση των περιβαλλοντικών όρων που έχουν τεθεί με την αρ. 3048/1610.13 Απόφαση του Γεν. Γραμ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με το υφιστάμενο λατομείο αδρανών υλικών μετά των συνοδών υποδομών στην θέση «Κακόσκαλα» Τοπικής Κοινότητας Καντάνου του Δήμου Καντάνου-Σελίνου Π.Ε. Χανίων Περιφέρειας Κρήτης από την εταιρεία με την επωνυμία ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ Α.Ε.»
8. Η υπ' αρ. πρωτ. 7181/29.06.2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «Άρση της αριθμ. 8405/4-12-2007 (ΦΕΚ 692τ.Δ'/31-12-2007) απόφασης Γ.Γ.Π. Κρήτης, 'περί κήρυξης ως αναδασωτέας εκτάσεως εμβ. 7.130 τ.μ.' στη θέση Φαράγγι της τ.κ. Κανδάνου του Δήμου Κανδάνου Σελίνου»
9. Η υπ' αρ. πρωτ. 7179/29.06.2018 Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «Άρση της αριθμ. 1571/11-3-2008 (ΦΕΚ 166τ.Δ'/11-4-2008) απόφασης Γ.Γ.Π. Κρήτης, 'περί κήρυξης ως αναδασωτέας εκτάσεως εμβ. 3.146 τ.μ.' στη θέση Φαράγγι της τ.κ. Κανδάνου του Δήμου Κανδάνου Σελίνου»
10. Η υπ' αρ. πρωτ. 2/09.01.2018 (ΑΔΑ: 6ΠΘΘΟΡΙΘ-ΦΤΙ) Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης για την έγκριση φυτοτεχνικής μελέτης αποκατάστασης Λατομείου Αδρανών Υλικών στη θέση «Κακόσκαλα» του Δήμου Καντάνου-Σελίνου
11. Η υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΠΑΝΣΜ/311341/28784/3943/30.11.2015 Υ.Α. με θέμα «Έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την εκμετάλλευση υφιστάμενου λατομείου αδρανών υλικών στη θέση Κακόσκαλα, Δήμου Καντάνου-Σελίνου Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, Περιφέρειας Κρήτης»
12. Η υπ' αρ. πρωτ. 3048/16.10.2013 (ΑΔΑ: ΒΛΛΗΟΠΙΘ-Π76) Απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης με θέμα «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων – ανανέωση για την εκμετάλλευση λατομικού χώρου αδρανών υλικών, έκτασης 59,598 στρεμμάτων, καθώς και της λειτουργίας των πάσης φύσεως εγκαταστάσεών του, στη θέση 'Κακόσκαλα' εντός της λατομικής περιοχής Καντάνου, του Δήμου Καντάνου-Σελίνου, νομού Χανίων, Περιφέρειας Κρήτης, Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης από την εταιρεία ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ Α.Ε.»
13. Το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/563909/63733/12.10.2020 (αρ. πρωτ. εισερχ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΥΝΜΤΕΚΡ/565549/638/74/3769/14.10.2020) έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων με θέμα «Ενέργειες Υπηρεσιών Υπουργείου Πολιτισμού στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους για την προστασία του ιστορικού τόπου Ιστορικού Δρόμου Φαραγγίου Καντάνου».

Έχοντας υπόψη:

1. Τον Ν.3028/2002 (ΦΕΚ 153/Α/2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».
2. Τον Ν. 2039/1992 (ΦΕΚ 61/Α/13-4-1992) «Περί Κύρωσης της Σύμβασης για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης».
3. Το Π.Δ. 4/2018 (ΦΕΚ 7/Α/22.01.2018) «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού»
4. Το Π.Δ.81/8-7-2019 (ΦΕΚ 119/Α/8-7-2019) «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων»
5. Τον Ν. 4622/2019 (ΦΕΚ 133/Α/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης»
6. Την Υ.Α. ΥΠΠΟΑ/ΓΡΥΠ/136505/3066/15.03.2020 (ΦΕΚ 912/Β/17.03.2020) «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων Γενικών Διευθύνσεων προς τους Προϊσταμένους των Περιφερειακών και Ειδικών Περιφερειακών Υπηρεσιών αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους των Περιφερειακών Υπηρεσιών αρμοδιότητας της Γενικής Διεύθυνσης Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού»

7. Τον Ν. 4512/2018 (ΦΕΚ 5/Α/17.01.2018) «Ρυθμίσεις για την εφαρμογή των Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων του Προγράμματος Οικονομικής Προσαρμογής και άλλες διατάξεις»

8. Τον Ν. 4280/2014 (ΦΕΚ 159/Α/08.08.2014) «Περιβαλλοντική αναβάθμιση και ιδιωτική πολεοδόμηση – Βιώσιμη ανάπτυξη οικισμών – Ρυθμίσεις δασικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

9. Την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/50219/1085/04.06.2010 (Φ.Ε.Κ. 267/12.07.2010) Υ.Α. με την οποία χαρακτηρίζεται ιστορικός τόπος η παλιά επαρχιακή οδός της Κανδάνου Ν. Χανίων.

Σε συνέχεια του *σχετ. 2* εγγράφου μας (συνάπτεται), το οποίο αναφέρεται στην αρμοδιότητά μας για την προστασία του χαρακτηρισμένου ως ιστορικού τόπου του τμήματος Ανάβου-Καντάνου του παλαιού επαρχιακού δρόμου Ταυρωνίτη-Παλαιόχωρας εντός των ορίων του Δήμου Καντάνου-Σελίνου, ειδικότερα δε σε σχέση με το εν λειτουργία λατομείο της εταιρείας «Λατομεία Σελίνου» Α.Ε. στη θέση *Κακόσκαλα*, και εξ αφορμής της *σχετ. 1* επιστολής, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Υπό περιβαλλοντική αδειοδότηση βρίσκονται προτεινόμενες νέες δραστηριότητες της «Λατομεία Σελίνου» Α.Ε., σε αναμονή της έκδοσης υπουργικής απόφασης του ΥΠΠΟΑ για την έγκριση ή μη της σχετικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Όπως αναφέρεται στο *σχετ. 2* έγγραφό μας, μεταξύ των χρησιμοποιούμενων και προς χρήση εκτάσεων από την «Λατομεία Σελίνου» Α.Ε. συγκαταλέγονται επτά πρώην αναδασωτέες δασικές εκτάσεις συνολικού εμβαδού 38.416,81 τ.μ. Για αυτές η Υπηρεσία είχε τη δυνατότητα να μορφώσει άποψη μόλις το τρέχον έτος, κατά τον έλεγχο της προαναφερθείσας Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Τις απόψεις της διατύπωσε κατά τη διαβίβαση της Μ.Π.Ε. στην αρμόδια κεντρική Διεύθυνση με το *σχετ. 3* έγγραφο, καθώς δύο από τις εκτάσεις αυτές (Β2: εμβ. 7.130τ.μ. και Β3: εμβ. 3.146 τ.μ., συνολική έκταση 10.276 τ.μ.), βρίσκονται εντός των ορίων του χαρακτηρισμένου ιστορικού τόπου, ενώ στο σύνολό του ο αδειοδοτημένος χώρος εξόρυξης και οι λοιπές χρησιμοποιούμενες εκτάσεις, συμπεριλαμβανόμενης τη έκτασης Β1, βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο του ιστορικού τόπου και έχουν άμεση οπτική επαφή με αυτόν.

Οι παραπάνω πρώην αναδασωτέες εκτάσεις συμπεριλήφθηκαν στη *σχετ. 7* υπ' αρ. πρωτ. 4284/2018 απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης για την τροποποίηση και συμπλήρωση των περιβαλλοντικών όρων που είχαν τεθεί με την υπ' αρ. πρωτ. 3048/16.10.2013 Α.Ε.Π.Ο. (*σχετ. 12*) για το υφιστάμενο λατομείο αδρανών υλικών μετά των συνοδών υποδομών στην θέση «Κακόσκαλα», η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπηρεσία μας δεδομένου ότι αντικαθιστά τον υπ' αρ. 53 π.ό. της Α.Ε.Π.Ο. του 2013 ενσωματώνοντας εν μέρει τους όρους της εγκριτικής απόφασης ΥΠ.ΠΟ.Α. του 2015 για τη Μ.Π.Ε. σχετικά με τη λειτουργία του λατομείου (*σχετ. 11*). Ωστόσο, με την προβλεπόμενη χρήση των δασικών αυτών εκτάσεων, ο χαρακτηρισμένος ιστορικός τόπος δεν εντοπίζεται πλέον «στην ευρύτερη περιοχή του έργου», όπως αναφέρεται στην παραπάνω τροποποιητική απόφαση (*σχετ. 7*, βλ. *Α6 Περιβάλλον Περιοχής*), επειδή η επιχείρηση έργου/εργασίας από πλευράς του λατομείου επεκτείνεται εντός των ορίων του ιστορικού τόπου.

Η έκδοση της *σχετ. 7* τροποποιητικής και συμπληρωματικής απόφασης για τους περιβαλλοντικούς όρους υπαγορεύθηκε μεταξύ άλλων λόγω μεταβολής α') του χρονοδιαγράμματος εκμετάλλευσης και αποκατάστασης, και β') της νομοθεσίας και των επακόλουθων αυτής μεταβολών, όπως η άρση κηρύξεων αναδασωτέων δασικών εκτάσεων και η δυνατότητα επέμβασης σε αυτές – για την εξυπηρέτηση των αναγκών του λατομικού χώρου-, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 4280/2014 και 4512/2018 αντίστοιχα.

Ωστόσο, ο φάκελος τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων που κατήρτισε η «Λατομεία Σελίνου» Α.Ε. δεν υποβλήθηκε προς έγκριση στην Υπηρεσία μας, παρότι α) δύο από τις εκτάσεις αυτές βρίσκονται εντός των ορίων του ιστορικού τόπου, ενώ η υπόλοιπη

χρησιμοποιούμενη έκταση βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του, και β') η τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος αποκατάστασής τους επηρεάζει προς το δυσμενέστερο την πλήρη και ταχεία αποκατάσταση πληγέντος τμήματος του ιστορικού τόπου, για την οποία έχει εκπονηθεί και εγκριθεί σχετική μελέτη από το ΥΠΠΟΑ (σχετ. 4).

Στα εδάφια 45 και 46 των λαμβανομένων υπόψη στην *σχετ. 7* απόφαση, η αποφασίζουσα αρχή κρίνει ότι οι αιτούμενες μεταβολές των χρονοδιαγραμμάτων δεν επιφέρουν ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στις ήδη εκτιμηθείσες επιπτώσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, για τις οποίες είχαν επιβληθεί όροι και περιορισμοί με την *σχετ. 12* Α.Ε.Π.Ο. του 2013, και δεν συμπεριλαμβάνει το ΥΠ.ΠΟ.Α. στις γνωμοδοτούσες συναρμόδιες αρχές. Εντούτοις, το ισχύον χρονοδιάγραμμα, που απομακρύνει την αποκατάσταση των πρώην αναδασωτέων περιοχών στο 2048, είναι σαφώς δυσμενές για την προστασία του ιστορικού τόπου, όπως αναφέρθηκε παραπάνω.

Επιπλέον, από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης δεν αξιολογήθηκε η προβλεπόμενη χρήση των πρώην αναδασωτέων εκτάσεων που βρίσκονται εντός και στον περιβάλλοντα χώρο του ιστορικού τόπου. Δεδομένου ότι πρόκειται για νέες θέσεις, που δεν είχαν εγκριθεί στο πλαίσιο της Μ.Π.Ε. για τη λειτουργία του λατομείου το 2015 (*σχετ. 11*), απαιτείται η έγκριση του ΥΠ.ΠΟ.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 παρ. 2, 3, 6, άρθρ. 12 παρ. 4 και άρθρ. 16 του Ν. 3028/2002. Επισημαίνουμε ότι κατά το άρθρο 10, παρ. 6 η έγκριση του ΥΠ.ΠΟ.Α. προηγείται από τις άδειες άλλων αρχών, τα δε στοιχεία της αναγράφονται με ποινή ακυρότητας στις άδειες αυτές. Από τα παραπάνω καταδεικνύεται ότι για την έκδοση της ως άνω απόφασης τροποποίησης περιβαλλοντικών όρων απαιτείται η έγκριση του ΥΠ.ΠΟ.Α.

Στη συνέχεια, κατά τα οριζόμενα στην παραπάνω *σχετ. 7* τροποποιητική-συμπληρωματική απόφαση (κεφ. Α – 8) εκδόθηκε από τη Διεύθυνση Δασών Π.Ε. Χανίων η προβλεπόμενη Πράξη πληροφοριακού χαρακτήρα (*σχετ. 5*), η οποία επέχει θέση έγκρισης επέμβασης στις προαναφερόμενες πρώην αναδασωτέες δασικές εκτάσεις για το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα έως και το 2048, χωρίς ενημέρωση της Υπηρεσίας μας. Στους όρους και προϋποθέσεις που τίθενται στην Πράξη αυτή συμπεριλαμβάνεται η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων των οριζόμενων στις σχετικές φυτοτεχνικές μελέτες αποκατάστασης του λατομείου αδρανών υλικών και τμημάτων της λατομικής περιοχής Καντάνου, οι οποίες εγκρίθηκαν από τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (*σχετ. 10* και 6). Οι προαναφερόμενες δύο μελέτες δεν διαβιβάστηκαν στην Υπηρεσία μας για τυχόν κατά αρμοδιότητα ενέργειές της, ενώ οι σχετικές διοικητικές πράξεις δεν μας κοινοποιήθηκαν.

Κατόπιν των παραπάνω παρακαλούμε για τις εκ μέρους σας κατά νόμο ενέργειες και την άμεση ενημέρωσή μας.

Κατά τα λοιπά παρακαλούμε να ληφθεί υπόψη από τις Υπηρεσίες σας το *σχετ. 2* έγγραφό μας.

Μένουμε στη διάθεσή σας για περαιτέρω πληροφορίες και διευκρινίσεις.

Συνημμένα:

Το *σχετ. 2* έγγραφό μας

**Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος
της Υπηρεσίας Νεώτερων Μνημείων
& Τεχνικών Έργων Κρήτης
Δημήτριος Στεφανής**

Εσωτερική διανομή

1. ΤΠΝΜΚΠΑ/ Φ.3^Α
2. Μ. Κουσουλάκου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. ΥΠΠΟΑ – Γραφείο Υπουργού
2. ΥΠΠΟΑ - Γραφείο Γ.Γ. Πολιτισμού
3. ΥΠΠΟΑ - ΓΔΑΜΤΕ – Γραφείο Γεν. Διευθύντριας
4. ΥΠΠΟΑ - ΓΔΑΜΤΕ - ΔΠΑΝΣΜ
5. Περιφέρεια Κρήτης - Γραφείο Περιφερειάρχη
6. Συντονίστρια Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
7. Διεύθυνση Ανάπτυξης Π.Ε. Χανίων
Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων
Πλατεία Ελευθερίας 1, 73100 Χανιά
8. ΥΠΕΝ – Γεν. Δ/ση Ορυκτών Πρώτων Υλών
Δ/ση Λατομείων Μαρμάρων και Αδρανών Υλικών
Μεσογείων 119, 11526 Αθήνα
9. ΥΠΕΝ-Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών
Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος
Μεσογείων 119, 11526 Αθήνα
10. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Χανίων κ. Νικόλαο Καλογερή
11. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ηρακλείου κ. Νικόλαο Συριγωνάκη
12. Δήμο Καντάνου-Σελίνου
13. κ. Σηφάκη Αντώνιο, πληρεξούσιο δικηγόρο πρωτοβουλίας κατοίκων
για τη διάσωση του ιστορικού φαραγγιού της Καντάνου
14. Λατομεία Σελίνου Α.Ε.

Ακριβές Αντίγραφο

Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης
ΦΩΤΕΙΝΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Αριθμός 366/2016

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 11 Δεκεμβρίου 2013, με την εξής σύνθεση: Ν. Ρόζος, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση της Προέδρου του Τμήματος, που είχε κώλυμα, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Π. Καρλή, Σύμβουλοι, Ολ. Παπαδοπούλου, Α. Σκούφαλος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Π. Νικολοπούλου.

Για να δικάσει την από 10 Νοεμβρίου 2010 αίτηση:

της εταιρείας με την επωνυμία «ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και τον διακριτικό τίτλο «ΛΑΤΟΜΕΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ Α.Ε.», που εδρεύει στον Δήμο Καντάνου Νομού Χανίων, η οποία παρέστη με τους δικηγόρους: α) Ιωάννη Παραρά (Α.Μ. 21501) και β) Ανδρέα Γαβαλά (Α.Μ. 16820), που τους διόρισε με πληρεξούσιο,

κατά του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού και ήδη Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος παρέστη με την Ευθυμία Γκαράνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

και κατά των παρεμβαινόντων: 1) Δήμου Καντάνου-Σελίνου, ο οποίος παρέστη με το δικηγόρο Μάριο Χαϊνταρλή (Α.Μ. 14135), στον οποίο δόθηκε προθεσμία μέχρι τις 27 Δεκεμβρίου 2013, για τη νομιμοποίησή του, 2) Τοπικής Κοινότητας Πλεμενιανών, 3) Τοπικής Κοινότητας Κακοδικίου, 4) σωματείου με την επωνυμία «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ», 5) Αγροτικού Συνεταιρισμού Καντάνου, που εδρεύουν στην Κάντανο Δήμου Καντάνου-Σελίνου, 6) συλλόγου Γονέων

και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου Καντάνου, 7) σωματείου με την επωνυμία «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗΣ ΞΕΛΙΝΟΥ» και με το διακριτικό τίτλο «ΤΑ ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ», που εδρεύει στο Κουστογιέρακο Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 8) σωματείου με την επωνυμία «ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ-ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΚΟΔΙΚΙΑΝΩΝ», που εδρεύει στο Κακοδίκι του Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 9) σωματείου με την επωνυμία «ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΠΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΠΛΕΜΕΝΙΑΝΩΝ ΤΟΥ ΠΡΩΗΝ ΔΗΜΟΥ ΚΑΝΤΑΝΟΥ», 10) σωματείου με την επωνυμία «ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΛΕΜΕΝΙΑΝΩΝ», 11) Αγροτικού Συνεταιρισμού Πλεμενιανών, που εδρεύουν στα Πλεμενιανά του Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 12) Αγροτικού Συνεταιρισμού Κακοδικίου, που εδρεύει στο Κακοδίκι του Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 13) συλλόγου γυναικών Καντάνου με την επωνυμία «Η ΤΑΒΙΘΑ», 14) αθλητικού ομίλου Ξελίνου η «ΥΡΤΑΚΙΝΑ», που εδρεύει στην Κάντανο Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 15) Διαμάντας Σταυρουλάκη του Ευτυχίου, 16) Αιμίλιου Παπαμαρκάκη του Αλεξάνδρου, 17) Δημητρίου Λουκάκη του Χαριλάου, 18) Κωνσταντίνου Κονταδά του Εμμανουήλ, 19) Σαμάνθας-Νίκης Ντουντουλάκη του Νικολάου, κατοίκων Καντάνου Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 20) Νικολάου Φιωτοδημητράκη του Νικολάου, κατοίκου Αγίας Ειρήνης Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 21) Ευτυχίου Αποστολάκη του Μιχαήλ, κατοίκου Κακοδικίου Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 22) Αντωνίας Κωστάκη συζ. Ιωάννη το γένος Ευτυχίου Αγγελάκη, 23) Παντελή Κωστάκη του Ιακώβου, 24) Κωνσταντίνου Κωστάκη του Γεωργίου, κατοίκων Πλεμενιανών Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 25) Στυλιανής Αλφιέρη του Αντωνίου, κατοίκου Πειραιά, 26) Ευαγγέλου Φιωτάκη του Αντωνίου, κατοίκου Καντάνου Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 27) Κωνσταντίνου Πετράκη του Ιωάννη, κατοίκου Κακοδικίου Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 28) Κωνσταντίνου Καρυωτάκη του Βασιλείου, κατοίκου Σπίνας Δήμου Καντάνου-Ξελίνου, 29) Ευτυχίου Καστρινάκη του Γεωργίου, κατοίκου Καντάνου Δήμου Καντάνου-Ξελίνου,

30) Ερμανουήλ Ψαράκη του Ερμανουήλ, κατοίκου Δρυς Δήμου Καντάνου-Σελίνου και 31) Αντωνίου Καστρινάκη του Γεωργίου, κατοίκου Καντάνου Δήμου Καντάνου-Σελίνου, οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Μάριο Χαϊνταρλή, που τον διόρισαν με πληρεξούσια.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/50219/1085/4.6.2010 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού (ΦΕΚ 267 ΑΑΠ/12.7.2010) και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Ολ. Παπαδοπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τους πληρεξούσιους της αιτούσας εταιρείας, οι οποίοι ανέπτυξαν και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησαν να γίνει δεκτή η αίτηση, τον πληρεξούσιο των παρεμβαίνόντων και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, οι οποίοι ζήτησαν την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (1111885/2010 ειδικό έντυπο γραμμάτιο παραβόλου σειράς Α).

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/50219/1085/4.6-12.7.2010 αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού (ΑΑΠ 267), με την οποία χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος τμήμα της επαρχιακής οδού Καντάνου (Κανδάνου)-Χανίων σε μήκος 6.640,00 μέτρων και «σε πλάτος 50,00 μέτρων ένθεν και ένθεν του άξονα του δρόμου και με διεύρυνση άνω των 50 μέτρων εκεί όπου το απαιτεί η γεωμορφολογική ενότητα του χώρου».

3. Επειδή, υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως

./.

παρεμβαίνουν, παραδεκτώς, με κοινό δικόγραφο οι Τοπικές Κοινότητες Πλεμενιανών και Κακοδικίου, εντός των διοικητικών ορίων των οποίων βρίσκεται η περιοχή που χαρακτηρίσθηκε ως ιστορικός τόπος με την προσβαλλόμενη πράξη, το σωματείο «Πολιτιστικός Σύλλογος Καντάνου», ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Καντάνου, ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων του Δημοτικού Σχολείου Καντάνου, το σωματείο «Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος και Φύσης Σελίνου», με τον διακριτικό τίτλο «Το Λευκό Όρη», το σωματείο «Εκπολιτιστικός-Επιμορφωτικός Σύλλογος των Απανταχού Κακοδικιανών», το σωματείο «Εθελοντική Ομάδα Πυροπροστασίας Τοπικού Διαμερίσματος Πλεμενιανών του πρώην Δήμου Καντάνου», το σωματείο «Πολιτιστικός Σύλλογος Πλεμενιανών», ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Πλεμενιανών, ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Κακοδικίου, ο Σύλλογος Γυναικών Καντάνου «Η Ταθίβα» και ο Αθλητικός Όμιλος Σελίνου «Η Υρτακίνα», στους καταστατικούς σκοπούς των οποίων περιλαμβάνεται η προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και φυσικά πρόσωπα, κάτοικοι της περιοχής.

4. Επειδή, υπέρ του κύρους της προσβαλλομένης πράξεως έχει ασκήσει παρέμβαση, με το προαναφερθέν κοινό δικόγραφο, και ο Δήμος Καντάνου-Σελίνου. Για τον εν λόγω Δήμο, όμως, δεν προσκομίσθηκαν στο Δικαστήριο, εντός της χορηγηθείσης από τον προεδρεύοντα Αντιπρόεδρο προθεσμίας (27.12.2013), έγγραφα παροχής πληρεξουσιότητας προς τον υπόγραφοι την παρέμβαση ή προς τον παραστάτη στο ακροατήριο δικηγόρο, ούτε νομιμοποιήθηκε ο Δήμος αυτός με κάποιον άλλο τρόπο. Συνεπώς, η ανωτέρω παρέμβαση καθ' ο μέρος ασκείται από τον Δήμο Καντάνου-Σελίνου πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 27 του π.δ. 18/1989 (Α' 8), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (Α' 67).

5. Επειδή, η κρίσιμη αίτηση ασκείται με έννομο συμφέρον, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτώς από την αιτούσα εταιρεία, η οποία ασκεί λατομική δραστηριότητα στην περιοχή και ισχυρίζεται ότι τμήμα της

εκτάσεως που χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος με την προσβαλλομένη περιλαμβάνεται εντός ευρύτερης λατομικής περιοχής, στην οποία επιδιώκει να επεκτείνει την επιχειρηματική της δραστηριότητα, είναι δε απορριπτέοι οι περί του αντιθέτου ισχυρισμοί της παρεμβάσεως.

6. Επειδή, κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος, όπως ήδη ισχύει, «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα... 6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών». Με τις διατάξεις αυτές, προβλέπεται από τον συντακτικό νομοθέτη αυξημένη προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας, η οποία περιλαμβάνει και τα άυλα πολιτιστικά αγαθά και συνίσταται στη διηνεκή διατήρηση της κληρονομιάς αυτής (βλ. ΣΕ 2939/2013).

7. Επειδή, η προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος οργανώνεται και εξειδικεύεται ήδη με τις διατάξεις του ν. 3028/2002 (Α' 153). Στο άρθρο 1 του νόμου αυτού ορίζεται ότι: «1. Στην προστασία που παρέχεται με τις διατάξεις του ... υπάγεται η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας από τους αρχαιότερους χρόνους μέχρι σήμερα. Η προστασία αυτή έχει ως σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος. 2. Η πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας αποτελείται από τα πολιτιστικά αγαθά που βρίσκονται εντός των ορίων της ελληνικής επικράτειας ... Η πολιτιστική κληρονομιά περιλαμβάνει και τα άυλα πολιτιστικά αγαθά». Περαιτέρω, στον ίδιο νόμο ορίζονται τα εξής: Άρθρο 2: «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου: (α) Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου. (β) Ως μνημεία νοούνται τα

./.

πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: (αα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830... (ββ) Ως νεώτερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 6 και 20. (γγ) Ως ακίνητα μνημεία νοούνται τα μνημεία που υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό... Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους. (δδ) ... (γ) Ως αρχαιολογικοί χώροι νοούνται εκτάσεις ... οι οποίες περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται αρχαία μνημεία ή αποτέλεσαν ή υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν από τους αρχαιότερους χρόνους έως και το 1830 μνημειακά, οικιστικά ή ταφικά σύνολα... (δ) Ως ιστορικοί τόποι νοούνται είτε εκτάσεις στην ξηρά ή στη θάλασσα ή στις λίμνες ή στους ποταμούς που αποτέλεσαν ή που υπάρχουν ενδείξεις ότι αποτέλεσαν τον χώρο εξαίρετων ιστορικών ή μυθικών γεγονότων, ή εκτάσεις που περιέχουν ή στις οποίες υπάρχουν ενδείξεις ότι περιέχονται μνημεία μεταγενέστερα του 1830, είτε σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης μεταγενέστερα του 1830, τα οποία συνιστούν χαρακτηριστικούς και ομοιογενείς χώρους, που είναι δυνατόν να οριοθετηθούν τοπογραφικά, και των οποίων επιβάλλεται η προστασία λόγω της λαογραφικής, εθνολογικής, κοινωνικής, τεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. (ε) Ως άυλα πολιτιστικά αγαθά νοούνται εκφράσεις, δραστηριότητες, γνώσεις και πληροφορίες, όπως μύθοι, έθιμα, προφορικές παραδόσεις ... δεξιότητες ή τεχνικές που αποτελούν

..I.

μαρτυρίες του παραδοσιακού, λαϊκού και λόγιου πολιτισμού. (στ) ... (ζ) Ως Συμβούλιο νοείται το κατά περίπτωση αρμόδιο γνωμοδοτικό συλλογικό όργανο...». Άρθρο 3 παρ. 1: «Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως: (α) στον εντοπισμό, την έρευνα, την καταγραφή, την τεκμηρίωση και τη μελέτη των στοιχείων της, (β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της, (γ) ... (δ) στη συντήρηση και την κατά περίπτωση αναγκαία αποκατάστασή της, (ε) στη διευκόλυνση της πρόσβασης και της επικοινωνίας του κοινού με αυτήν, (στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή και ζ) στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτιστική κληρονομιά». Άρθρο 6: «1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: (α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830, (β) τα νεώτερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, (γ) τα νεώτερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους». Άρθρο 16: «Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, συνοδεύεται από διάγραμμα οριοθέτησης και δημοσιεύεται μαζί με αυτό στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτάσεις ή σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης σύμφωνα με τις ειδικότερες διακρίσεις του εδαφίου δ' του άρθρου 2 χαρακτηρίζονται ιστορικοί τόποι...». Εξ άλλου, σύμφωνα με το άρθρο 1 της Διεθνούς Συμβάσεως της Γρανάδας έτους 1985 για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της Ευρώπης, που κυρώθηκε με τον ν. 2039/1992 (Α' 61), η αρχιτεκτονική κληρονομιά «θεωρείται ότι

..I.

περιλαμβάνει τα ακόλουθα ακίνητα αγαθά: 1. Τα μνημεία: κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ή διακοσμητικών στοιχείων, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους. 2. Τα αρχιτεκτονικά σύνολα: ομοιογενή σύνολα αστικών και αγροτικών κατασκευών, σημαντικών λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού τους ενδιαφέροντος, συναφή μεταξύ τους, ώστε να σχηματίζουν ενότητες, που να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά. 3. Οι τόποι: σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης, εν μέρει κτισμένα, τα οποία αποτελούν εκτάσεις τόσο χαρακτηριστικές και ομοιογενείς, ώστε να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά και τα οποία είναι σημαντικά λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού και τεχνικού τους ενδιαφέροντος».

8. Επειδή, όπως συνάγεται από τις ανωτέρω διατάξεις, χώροι στους οποίους έλαβαν χώρα εξαιρετα ιστορικά γεγονότα, καθώς και χώροι στους οποίους βρίσκονται κτήρια ή άλλες κατασκευές συνδεδεμένες με το έδαφος, που πληρούν τις προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό τους ως μνημείων μεταγενεστέρων του 1830 ή των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών για κάποιον από τους προβλεπόμενους στον νόμο λόγους, ή οι οποίοι περιέχουν σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσεως, εφόσον κατά την αιτιολογημένη κρίση της Διοικήσεως χρήζουν προστασίας λόγω, μεταξύ άλλων, της κοινωνικής, τεχνικής, αρχιτεκτονικής, βιομηχανικής, καλλιτεχνικής, επιστημονικής ή εν γένει ιστορικής σημασίας τους, χαρακτηρίζονται ως ιστορικοί τόποι. Κατά τον χαρακτηρισμό δεν εξετάζεται η έκταση των οικονομικών συνεπειών που μπορεί να προκληθούν στους ενδιαφερομένους, ούτε η τυχόν επίδραση στις νομικές σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, εφόσον οι κρίσιμες διατάξεις αποβλέπουν στην εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και, συγκεκριμένα, έννομου αγαθού του οποίου η διαφύλαξη αποτελεί υποχρέωση της Διοικήσεως

.1.

κατά ρητή συνταγματική επιταγή, όπως αναφέρεται στη σκέψη 6. Η νομιμότητα δε των διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων ελέγχεται από τον ακυρωτικό δικαστή, τόσο ως προς την πληρότητα της αιτιολογίας, όσο και ευθέως για την ορθή εφαρμογή του νόμου, εφόσον από τα στοιχεία του φακέλου διαπιστώνεται, με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας, ότι συντρέχουν τα κριτήρια που προβλέπονται από το νόμο για το χαρακτηρισμό (πρβλ. ΣΕ 2939/2013).

9. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την 1129/9.8.2007 πράξη του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης διαβιβάσθηκε στη Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομίας του Υπουργείου Πολιτισμού θετική εισήγηση για τον χαρακτηρισμό ως ιστορικού τόπου της επαρχιακής οδού Κανδάνου-Χανίων σε μήκος 6.640,00 μέτρων. Στην εισήγηση αυτή αναφέρονται τα εξής: Η εν λόγω οδός κατασκευάσθηκε στη δεκαετία 1920-1930 και λειτούργησε μέχρι το 1960 ως η μοναδική αμαξωτή αρτηρία όλης της επαρχίας Χανίων. Αποτελεί δείγμα τυπικής κατασκευής δρόμου στην περιοχή, με συγκεκριμένα τεχνικά χαρακτηριστικά που περιγράφονται ειδικότερα στην εισήγηση. Διέρχεται μέσα από το Σπινιώτικο φαράγγι, το οποίο είναι ιδιαίτερου φυσικού κάλλους και αποτελούσε από την εποχή της Τουρκοκρατίας χώρο πολεμικών ενεργειών των κατοίκων της περιοχής. Κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το φαράγγι αυτό χρησιμοποιήθηκε ως κρησφύγετο και χώρος για την αντίσταση των κατοίκων, τον Μάιο δε του 1941 οι γερμανικές δυνάμεις έκαψαν την Κάνδανο. Ο δρόμος αυτός έχει συνδεθεί με την ιστορική μνήμη της περιοχής και συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό του ως ιστορικού τόπου. Η ανωτέρω εισήγηση συνοδεύεται από την 1067/2.8.2007 αναφορά της αρχιτέκτονος της Υπηρεσίας Ειρήνης Μαγιάφα. Κατά τα διαλαμβανόμενα στην αναφορά αυτή: Ο παλαιός επαρχιακός δρόμος της Κανδάνου, μήκους 6.640,00 μέτρων, διασχίζει το

./.

φαράγγι της Σπίνας ή Κανδάνου που καλύπτει έκταση 5,00 τετραγωνικών χλμ και αναπτύσσεται στο βόρειο τμήμα του λεκανοπεδίου της Κανδάνου. Το φαράγγι διατρέχει ο χείμαρρος Σπινιώτης πάνω από τον οποίο έχουν κατασκευασθεί η Ανυσαρακιώτικη Γέφυρα και η Σπινιώτικη Γέφυρα. Η περιοχή είναι μεγάλου φυσικού κάλλους, με σημαντική βλάστηση και πανίδα, το φυσικό ανάγλυφο αριστερά και δεξιά του επαρχιακού δρόμου έχει μέτριες και τοπικό έντονες κλίσεις, υπάρχουν δε σπήλαια και δολίνες σε όλο το μήκος της διαδρομής. Το φαράγγι της Κανδάνου και ο επαρχιακός δρόμος Κανδάνου υπήρξαν σημαντικά στη νεώτερη ιστορία για ολόκληρη την επαρχία Σελίνου, ιδίως λόγω των μαχών που διεξήχθησαν με τις γερμανικές δυνάμεις κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και οι οποίες αναφέρονται ειδικότερα στο βιβλίο του Ι. Αναστασάκη «Η Κάντανος». Ο δρόμος που διέρχεται μέσα από το φαράγγι της Κανδάνου «φανερώνει στον διερχόμενο θαυμασμό για τον άγριο φυσικό περίγυρο και προ πάντων το τεχνικό επίτευγμα της θεμελίωσης και σταθεροποίησης των πετροσυστοιχιών αντιστήριξης του καταστρώματος του δρόμου μέσα στα γκρεμνά. Σχεδόν σε όλο το μήκος και κατάντι υπάρχουν γκρεμνά και ξερολιθιές, στη στέψη των οποίων υπάρχει πετρόχτιστο προτατευτικό στηθαίο ... Υπάρχουν δύο γιοφύρια μεγάλου σχετικά ανοίγματος, που εκτός από το τοπωνύμιο που χάρισαν στην περιοχή, όπως η Ανυσαρακιώτικη Γέφυρα και η Σπινιώτικη Γέφυρα ... εξασφαλίζουν την ασφαλή κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων αλλά και την αβλαβή ροή των ... χειμάρρων ... ο επισκέπτης από επίκαιρα σημεία της ελικοειδούς διαδρομής του δρόμου ελέγχει οπτικά μεγάλο μέρος του δρόμου ... και των έντονων φυσικών χαρακτηριστικών σημείων του φαραγγιού. Ο δρόμος παραμένει σήμερα σκυροστρωμένος και δεν απαιτείται η ασφαλτόστρωσή του ... Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα της εποχής στην κατασκευή του δρόμου εργάζονταν μονίμως 500 άτομα όλων των ηλικιών ... [οι εργάτες] δούλευαν ... κρεμασμένοι από σχοινιά στους γκρεμούς για να μπορέσουν να δημιουργήσουν κατ' αρχάς την πατούρα,

.Ι.

τη θεμελίωση της ξερολιθιάς για να ακολουθήσει ... η ανωδομή. Μετά την κατασκευή της ξερολιθιάς γέμιζαν και μπάζωναν με ασμύλευτες και ακανόνιστου σχήματος πέτρες μαζί με τα προϊόντα εκσκαφής, προσπαθώντας να ελαχιστοποιήσουν την ύπαρξη κενών... Τέλος γινόταν επίστρωση από ανισομεγέθη σκύρα σπασμένα με βαριοπούλες στα τρία τουλάχιστον νταμάρια, που υπήρχαν σε επιλεγμένα σημεία του προς κατασκευή δρόμου ... [και τα οποία] σταμάτησαν να λειτουργούν ... και ήδη έχουν αποκατασταθεί με φύτευση». Συντρέχουν, συνεπώς, και κατά την αναφορά αυτή, οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή του επαρχιακού αυτού δρόμου στο καθεστώς προστασίας του ν. 3028/2002, και ειδικότερα για τον χαρακτηρισμό του δρόμου, ο οποίος διατηρείται σε άριστη κατάσταση χωρίς επεμβάσεις, ως νεώτερου μνημείου και του φαράγγιού ως μνημείου που διασώζει τη μνήμη για τη συμμετοχή στη Μάχη της Κρήτης, καθώς και οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό της περιοχής ως ιστορικού τόπου. Στην ίδια αναφορά γίνεται ειδικώς μνεία του λατομείου αδρανών υλικών που λειτουργεί στην περιοχή από την αιτούσα εταιρεία. Θετική εισήγηση διατύπωσε και η Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού. Στο από 20.9.2007 εισηγητικό σημείωμα της Προϊσταμένης της Διεύθυνσης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «η Καντάνος έχει συνδεθεί με μία από τις ηρωικότερες στιγμές της αντίστασης των Κρητών κατά των Γερμανών στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο», ότι η μάχη της Καντάνου ξεκίνησε την 24.5.1941 στο φαράγγι της Καντάνου, ότι οι εχθρικές δυνάμεις κατέστρεψαν το χωριό την 25.5.1941 και κατέλαβαν την Παλαιοχώρα, ότι ο δρόμος διέρχεται «από το ομώνυμο, εξαιρετικής ομορφιάς, φαράγγι», ότι υπάρχουν δύο γέφυρες δοκιδοτής κατασκευής που εδράζονται σε κτιστές βάσεις, ότι οι γέφυρες «χωρίς να αποτελούν ιδιαίτερα αξιόλογες κατασκευές συμπληρώνουν το σημαντικό αυτό έργο οδοποιίας», ότι η περιοχή απειλείται από την έντονη λατομική δραστηριότητα, προτείνεται δε ο χαρακτηρισμός του παλαιού επαρχιακού δρόμου με τα λιθόκτιστα

J.

προστατευτικά τοιχεία και αναλήμματα ως ιστορικού τόπου, «διότι αποτελεί εξαιρετικά ενδιαφέρον τεχνικό έργο των αρχών του 20ου αιώνα που διατηρείται αναλλοίωτο έως σήμερα» και «διασχίζει το εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς φαράγγι της Καντάνου δημιουργώντας κατά τον τρόπο αυτό ένα σύνθετο έργο αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης ανθρώπου και φύσης» και διότι, «επιπλέον, στον δρόμο της Καντάνου και στο φαράγγι διεξήχθησαν σημαντικές μάχες κατά την περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου», που σηματοδοτούν «την ηρωική αντίσταση των Κρητών απέναντι στους Γερμανούς κατακτητές». Κατά τη σχετική διαδικασία η αιτούσα εταιρεία διατύπωσε τις αντιρρήσεις της, ισχυριζόμενη ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου για τον χαρακτηρισμό της επαρχιακής οδού ως ιστορικού τόπου (βλ. τις αντιρρήσεις που κατατέθηκαν την 30.8.2007 στη Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων και διαβιβάστηκαν την 26.9.2007 στη Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς). Ακολουθώντας, το θέμα εισήχθη στο Κεντρικό Συμβούλιο Νεωτέρων Μνημείων, το οποίο κατά τη συνεδρίαση της 14.2.2008 δεν αποδέχθηκε την ανωτέρω θετική εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς και γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία, «υπέρ του μη χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου ... τμήματος του παλαιού δρόμου Καντάνου-Χανίων ... διότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του [άρθρου 2 περ. δ' του ν. 3028/2002] και συγκεκριμένα διότι δεν υπάρχουν σ' αυτό κατασκευές που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως μνημεία ή σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης, ούτε απετέλεσε τον χώρο εξαίρετου ιστορικού ή μυθικού γεγονότος». Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν εκπρόσωποι της αιτούσας εταιρείας και του Δήμου Καντάνου και εξέφρασαν τις απόψεις τους. Ειδικότερα, κατά τα αναφερόμενα στο οικείο πρακτικό του ΚΣΝΜ, οι εκπρόσωποι του Δήμου δήλωσαν ότι επιθυμούν να κηρυχθεί ως μνημείο ο παλαιός δρόμος «για να θυμούνται και οι νεώτεροι και οι γενιές που θα έρθουν ότι αυτός ο δρόμος ... έχει

./.

μεγάλη σημασία ιστορική», ζήτησαν δε να εξαιρεθεί από την κήρυξη το τελευταίο τμήμα, μήκους ενός χλμ περίπου, πριν από την είσοδο στον οικισμό, καθόσον το τελευταίο αυτό τμήμα, από το σημείο Άναβος και μέχρι τον οικισμό, δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά, δηλαδή δεν περιβάλλεται από λιθόκτιστους τοίχους, αλλά διέρχεται από ελαιώνες. Δήλωσαν, επίσης, ότι ο δρόμος είναι χωμάτινος και διατηρείται άριστα στην αρχική του κατάσταση, χωρίς μεταγενέστερες τεχνικές παρεμβάσεις και αλλοιώσεις, όπως είχε κτιστεί τη δεκαετία του 1920, με τα υλικά της περιοχής «και χειροποίητα, από τους ανθρώπους, τα παιδιά και τις γυναίκες και τους άντρες του χωριού ... οι άνθρωποι εκείνη την εποχή, επειδή [ο δρόμος] περνάει μέσα από τα γκρεμνά και μέσα από δέντρα, κρεμάστηκαν στα σχοινιά και κατάφεραν, αφού έσπαγαν όλες αυτές τις πέτρες, να τις χτίσουν κρεμασμένοι στα σχοινιά». Περαιτέρω, ως προς την ιστορική αξία του δρόμου, δήλωσαν τα εξής: Το 1941 εκεί έγιναν οι μεγάλες μάχες της επαρχίας Σελίνου και από τις μάχες αυτές χαρακτηρίστηκε η Κάντανος μαρτυρική πόλη. Στο φαράγγι το οποίο διασχίζει ο δρόμος έλαβε χώρα την 25.5.1941 η αντίσταση των κατοίκων του χωριού, γίνονται δε κάθε χρόνο εκδηλώσεις για να διατηρηθεί η τοπική ιστορική μνήμη. Οι εκπρόσωποι δε της αιτούσας εταιρείας δήλωσαν ότι τους έχουν παραχωρηθεί προς εκμετάλλευση 59 στρ, που περιλαμβάνονται στην καθορισθείσα με την κ.υ.α. 15367/1983 (Β' 580) λατομική περιοχή, συνολικού εμβαδού 347.893,00 τμ, και ότι θίγονται από τον ενδεχόμενο χαρακτηρισμό καθόσον τμήμα του δρόμου μήκους 250,00-300,00 μέτρων εμπίπτει στη λατομική περιοχή. Δήλωσαν, επίσης, ότι ο δρόμος Χανίων-Κανδάνου ο οποίος κατασκευάστηκε μεταξύ 1920 και 1930 είχε συνολικό μήκος 60 χλμ, ότι όλο το υπόλοιπο κομμάτι πλην του προς χαρακτηρισμό τμήματος έχει καταστραφεί μετά τη χάραξη του νέου δρόμου και ότι για τη διακίνηση των φορτηγών τους χρησιμοποιούν τη νέα χάραξη και όχι το επίμαχο τμήμα. Δυνάμει της προαναφερθείσας γνωμοδότησεως του ΚΣΝΜ εκδόθηκε η ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/

./.

27110/772/3.4.2008 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία δεν χαρακτηρίσθηκε ως ιστορικός τόπος το ως άνω τμήμα της επαρχιακής οδού Κανδάνου-Χανίων, με την αιτιολογία ότι «δεν υπάρχουν σ' αυτό κατασκευές που θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως μνημεία ή σύνθετα έργα του ανθρώπου και της φύσης, ούτε αποτέλεσε τον χώρο εξαιρέτου ιστορικού ή μυθικού γεγονότος». Κατά της αποφάσεως αυτής ασκήθηκε από κατοίκους του οικισμού Καντάνου Χανίων η από 13.5.2008 αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Εξ άλλου, η «Κίνηση Πολιτών Δήμου Καντάνου» κατέθεσε την 33470/965/10.4.2008 αίτηση θεραπείας στο Υπουργείο Πολιτισμού και ζήτησε την αναπομπή του θέματος στο ΚΣΝΜ, προβάλλοντας, κατ' επίκληση στοιχείων, ότι πληρούνται οι νόμιμες προϋποθέσεις για τον επίμαχο χαρακτηρισμό. Αίτημα για την επανεξέταση του ζητήματος υπέβαλαν, επίσης, ο Δήμος Καντάνου, με την 159/20.1.2009 επιστολή του Δημάρχου προς τον Υπουργό Πολιτισμού που κατατέθηκε στο Γραφείο Υπουργού την 26.1.2009, και πολίτες της περιοχής, με επιστολή τους προς τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης [αριθμός πρωτοκόλλου Κ4148/14.5.2009], στην οποία αναφέρεται ότι πρόκειται για σύνθετο έργο του ανθρώπου και της φύσης, αποτελούμενο από το ιδιαίτερου φυσικού κάλλους τοπίο και τον δρόμο, «από τα τελευταία δείγματα προβιομηχανικής κατασκευής του τόπου», όπου έλαβε χώρα μια από τις σημαντικότερες μάχες της Κρήτης. Περαιτέρω, εν σχέσει προς το ζήτημα του επίμαχου χαρακτηρισμού, ο Νομάρχης Χανίων, με την οικ.5015/27.5.2009 πράξη του, ανέφερε στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Πολιτισμού, ότι «έκταση πλησίον του δρόμου και σε αντίθεση με το αξιόλογο φυσικό τοπίο έχει καθορισθεί ως λατομική ζώνη», ότι «η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Χανίων, στο πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης με το ΙΓΜΕ, ανέθεσε μελέτη για την καταλληλότητα των πετρωμάτων και τον καθορισμό λατομικών περιοχών στον Νομό Χανίων, η οποία ολοκληρώθηκε και εγκρίθηκε ομόφωνα», ότι στη μελέτη αυτή «προτείνεται νέα λατομική ζώνη, καθώς υπάρχει

κατάλληλη έκταση 215 στρεμμάτων, βορειοανατολικά της υπάρχουσας, η οποία δεν έχει επαφή με τον παλαιό δρόμο» και είναι προσβάσιμη και ότι «δρομολογείται η μεταφορά της λατομικής ζώνης». Ενόψει της εξέλιξης αυτής, η Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς συνέταξε το από 18.11.2009 ενημερωτικό σημείωμα, στο οποίο αναφέρεται ότι με την 21220/1967 υπουργική απόφαση (Β' 527), εκδοθείσα κατά τις διατάξεις του κ.ν. 5351/1932, χαρακτηρίσθηκε ως αρχαιολογικός χώρος και ιστορικό διατηρητέο μνημείο, μεταξύ άλλων «η Κωμόπολις Καντάνου επαρχίας Σελίνου (και δη ο εντός σχεδίου πόλεως περιλαμβανόμενος χώρος και περαιτέρω εις ακτίνα 500 μ υπό την οποίαν η αρχαία Κάντανος», ότι με την μεταγενέστερη Α/Φ.31/36852/2942/1973 υπουργική απόφαση (Β' 1242) που εκδόθηκε κατά τον κ.ν. 5351/1932, σε συνδυασμό με τον ν. 1469/1950, χαρακτηρίσθηκε ως αρχαιολογικός χώρος και τόπος ιστορικός και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους η περιοχή της αρχαίας πόλεως Καντάνου, ότι προτείνεται η αναπομπή του θέματος στο ΚΣΝΜ, λόγω: (α) της ιστορικότητας της περιοχής και του χαρακτηρισμού του Δήμου Κανδάνου ως μαρτυρικής πόλεως με το π.δ. 399/1998 (Α' 277), (β) του τεχνικού και ιστορικού ενδιαφέροντος της επαρχιακής οδού Καντάνου-Χανίων που διέρχεται από το εξαιρετικής ομορφιάς ομώνυμο φαράγγι, (γ) του κινδύνου να προκληθούν σημαντικές μη αναστρέψιμες αλλοιώσεις στο φυσικό περιβάλλον και στο τεχνικό έργο από την επέκταση της ζώνης λειτουργίας της υφισταμένης λατομικής επιχειρήσεως και (δ) του αρχαιολογικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει η περιοχή. Κατ' εκτίμηση όλων των ανωτέρω, με την ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/13802/244/5.2.2010 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού το θέμα του χαρακτηρισμού ή μη ως ιστορικού τόπου της επίμαχης επαρχιακής οδού αναπέμφθηκε στο ΚΣΝΜ. Το Συμβούλιο αυτό, με το πρακτικό 5/29.4.2010, γνωμοδότησε ομοφώνως υπέρ του χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου του τμήματος της επαρχιακής οδού Καντάνου-Χανίων με τα λιθόκτιστα προστατευτικά τοίχια και τα αναλήμματα, σε όλο το μήκος του, από το σημείο Α μέχρι το σημείο

./.

Β, που ανέρχεται σε 6.640,00 μ, και σε πλάτος 50 μέτρων ένθεν και ένθεν του άξονα της οδού, με διεύρυνση του πλάτους και πέραν των 50 μέτρων, όπου το απαιτεί η γεωμορφολογική ενότητα του χώρου. Ο χαρακτηρισμός ποτείνεται διότι το τμήμα αυτό της επαρχιακής οδού «αποτελεί τόπο σημαντικό για την ιστορικότητα της περιοχής», η οποία παρουσιάζει και αρχαιολογικό ενδιαφέρον, επίσης δε «αποτελεί εξαιρετικά ενδιαφέρον τεχνικό έργο των αρχών του 20ου αιώνα που διατηρείται αναλλοίωτο μέχρι σήμερα και διέρχεται μέσα από το ομώνυμο φαράγγι εξαιρετικής φυσικής ομορφιάς, δημιουργώντας κατά τον τρόπο αυτό ένα σύνθετο έργο αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης ανθρώπου και φύσης». Στη συζήτηση των μελών του ΚΣΝΜ που καταγράφεται στο ανωτέρω πρακτικό επισημάνθηκε ότι καταβάλλεται προσπάθεια για να προστατευθεί «το άυλο αγαθό του ιστορικού τόπου», καθώς και στην Καντάνο οι δυνάμεις κατοχής έκαψαν όλο το χωριό και «δεν έχει σωθεί τίποτε άλλο», ότι η τεχνική κατασκευή που διασώζει και την ιστορική μνήμη διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση, σε αντίθεση με τους περισσότερους επαρχιακούς δρόμους της αυτής περιόδου που έχουν υποστεί αλλοιώσεις και φθορές, ότι όταν ο επισκέπτης εισέρχεται σε αυτό το τμήμα των έξι χιλιομέτρων, αισθάνεται να εισέρχεται σε έναν ιστορικό χώρο, ότι πέραν του συγκεκριμένου σημείου όπου υπάρχουν οι πινακίδες για την καταστροφή της Καντάνου, ο ευρύτερος χώρος αποτελεί «μια διευρυμένη έννοια της ιστορικής στιγμής ... μια ιδιαίτερη επέκταση στο τοπίο της ιστορικότητας», δηλαδή ένα άυλο αγαθό, ότι το φυσικό τοπίο και ο δρόμος διατηρήθηκαν όχι μόνο λόγω του φυσικού τους κάλλους, αλλά και διότι σε αυτά «ενσωματώθηκε» η ιστορική μνήμη, και ότι πρόκειται για ιδιαίτερος ενδιαφέρον παράδειγμα «αυθόρμητης ιστορικότητας». Ακολούθως, με την προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση χαρακτηρίστηκε ως ιστορικός τόπος το επίμαχο τμήμα της επαρχιακής οδού Καντάνου -Χανίων μήκους 6.640,00 μέτρων, σε πλάτος 50 μέτρων εκατέρωθεν του άξονα της οδού και με περαιτέρω διεύρυνση του πλάτους όπου τούτο απαιτείται, σύμφωνα με την ανωτέρω

./.

γνωμοδότηση του ΚΣΝΜ. Ενόψει της εκδόσεως της προσβαλλομένης, με την 1847/2011 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε ότι έπαυσε να ισχύει η προηγούμενη ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/27110/772/3.4.2008 πράξη περί μη χαρακτηρισμού και καταργήθηκε η σχετική δίκη, κατά το άρθρο 32 παρ. 2 του π.δ. 18/1989.

10. Επειδή, κατά το άρθρο 52 του προαναφερθέντος ν. 3028/2002, «5. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ρυθμίζονται τα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία των Συμβουλίων... 6. Στις συνεδριάσεις των Συμβουλίων μετέχουν τα μέλη τους και οι εισηγητές άνευ ψήφου. Πρόσωπα των οποίων οι υποθέσεις άγονται ενώπιον του Συμβουλίου μπορούν να παρίστανται και με ή δια δικηγόρου και να χρησιμοποιούν τεχνικούς συμβούλους, προκειμένου να εκθέσουν τις απόψεις τους και να απαντήσουν σε τυχόν ερωτήσεις των μελών ή εισηγητών». Κατ' εφαρμογή της εξουσιοδοτικής διατάξεως αυτής εκδόθηκε η ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/2004 απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού (Β' 70), στην οποία ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: Άρθρο 2: «1. ... 6. Το Συμβούλιο μπορεί να καλέσει, προς παροχή πληροφοριών ή προσαγωγή στοιχείων, υπηρεσιακά ή άλλα πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και τα πρόσωπα που αφορά η υπόθεση, τα οποία, εφόσον έχουν ζητήσει να παραστούν, καλούνται υποχρεωτικά. 7. Πρόσωπα των οποίων οι υποθέσεις άγονται ενώπιον του Συμβουλίου έχουν δικαίωμα να παρίστανται και με ή δια δικηγόρου και να χρησιμοποιούν τεχνικούς συμβούλους, προκειμένου να εκθέσουν τις απόψεις τους και να απαντήσουν σε τυχόν ερωτήσεις των μελών ή των εισηγητών. 8. Σε όλες τις προηγούμενες περιπτώσεις η συζήτηση συνεχίζεται μετά την αποχώρηση των ως άνω προσώπων...». Άρθρο 5: «1. Στην έδρα των Συμβουλίων λειτουργεί Γραμματεία, η οποία τηρεί τους φακέλους και το αρχείο των πρακτικών... 10. Η Γραμματεία των Συμβουλίων είναι υπεύθυνη για την έγκαιρη και γραπτή (και με τηλεομοιοτυπία) ειδοποίηση των πολιτών, που έχουν υποβάλει αίτημα παράστασης, ώστε να παρευρίσκονται στην εξέταση των θεμάτων που

.Ι.

τους αφορούν». Όπως εκτέθηκε στη σκέψη 9, κατά τη διαδικασία που προηγήθηκε της εκδόσεως της αρχικής ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/27110/772/3.4.2008 υπουργικής αποφάσεως περί μη χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου της επαρχιακής οδού Κανδάνου-Χανίων, η αιτούσα εταιρεία διατύπωσε τις απόψεις της, τόσο με το από 30.8.2007 έγγραφο προς τη Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων που διαβιβάσθηκε την 26.9.2007 στη Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, όσο και τη συνεδρίαση της 14.2.2008 του ΚΣΝΜ, κατά την οποία παρέστη δια των εκπροσώπων της και ανέπτυξε διεξοδικά τις αντιρρήσεις της για τον επιδιωκόμενο χαρακτηρισμό. Κατά συνέπεια, η Διοίκηση, η οποία έχει κατά νόμον ευχέρεια και όχι υποχρέωση να καλεί τους ενδιαφερομένους να παραστούν στις συνεδριάσεις των Συμβουλίων, όταν εξετάζονται ζητήματα χαρακτηρισμών, προεχόντως διότι οι σχετικές κρίσεις για τη συνδρομή των νομίμων προϋποθέσεων δυνάμει των διατάξεων του ν. 3028/2002 διαμορφώνονται επί τη βάσει αντικειμενικών δεδομένων, που δεν συνδέονται προς υποκειμενική συμπεριφορά των ενδιαφερομένων (βλ. ΣΕ 1333/2013, 3986/2011, 2363/2011, 887/2008), δεν είχε υποχρέωση εν προκειμένω να καλέσει εκ νέου την αιτούσα εταιρεία κατά την επανεξέταση του θέματος από το ΚΣΝΜ κατόπιν της αναπομπής του στο Συμβούλιο αυτό από τον αρμόδιο Υπουργό, είναι δε αβάσιμος ο προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως περί παραβάσεως του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος και του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

11. Επειδή, ενόψει της ενάρξεως της διαδικασίας για τον χαρακτηρισμό της επίδικης επαρχιακής οδού ως ιστορικού μνημείου κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002, η Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης του Υπουργείου Πολιτισμού εξέδωσε την 858/6.7.2007 πράξη, η οποία απευθύνεται στη Διεύθυνση Σχεδιασμού και Ανάπτυξης του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, κοινοποιείται δε στις αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες της

./.

Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Χανίων, στη Διεύθυνση Δασών Χανίων, στην Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος και στον Δήμο Κανδάνου, προκειμένου να μην «χορηγηθεί καμμία άδεια διαμόρφωσης ή επέκτασης του γειτονικού λατομείου», καθώς και άδειες, οικοδομικές ή άλλες, που θα είχαν ως συνέπεια την αλλοίωση της οδού αυτής. Εξ άλλου, με το ΕΜΝΕ/Φ11.3.34/2960/30.7.2007 έγγραφο της Επιθεώρησης Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος κλήθηκε η αιτούσα εταιρεία «να διακόψει] άμεσα οποιαδήποτε τυχόν εργασία» σε χώρους για τους οποίους δεν διαθέτει εγκεκριμένη τεχνική μελέτη εκμεταλλεύσεως και πράξη εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων. Με την 134/19.2.2008 απόφαση δε του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης δεν εγκρίθηκε η ανανέωση της κ.υ.α. 127002/13.5.2002 περί εγκρίσεως περιβαλλοντικών όρων του επίδικου λατομείου αδρανών υλικών, η ισχύς της οποίας έληγε την 31.12.2009 και η οποία αφορούσε έκταση εμβαδού 59.598,88 τμ, ούτε η τροποποίησή της με επέκταση του λατομείου στη μείζονα λατομική ζώνη εμβαδού 347.893,00 τμ, για τους εξής λόγους: (α) Η Διεύθυνση Δασών Χανίων, ενόψει και του επικείμενου χαρακτηρισμού της διερχόμενης επαρχιακής οδού ως ιστορικού τόπου, δεν συμφωνεί ούτε με τη λειτουργία του λατομείου στην αρχική έκταση των 59.598,88 τμ, διότι η εκμεταλλευόμενη το λατομείο επιχείρηση «έχει δημιουργήσει προβλήματα με την επιχωμάτωση διερχόμενου ρέματος ... και του αναδασωτέου τμήματος», ούτε με την περαιτέρω επέκτασή του, που έχει ήδη πραγματοποιηθεί χωρίς σχετική αδειοδότηση σε δύο αναδασωτέα τμήματα. (β) Η Επιθεώρηση Μεταλλείων Νοτίου Ελλάδος έχει ήδη ζητήσει την παρέμβαση των αρμοδίων υπηρεσιών για παράνομη λειτουργία του λατομείου. (γ) Το Κλιμάκιο Ελέγχου Ποιότητας Περιβάλλοντος διαπίστωσε επίσης υπερβάσεις κατά τη λειτουργία του λατομείου και επέβαλε σχετικώς στην εκμεταλλευόμενη το λατομείο επιχείρηση πρόστιμο ύψους 30.000 ευρώ. Περαιτέρω, όπως προεκτέθηκε, η ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/27110/772/3.4.2008 υπουργική απόφαση περί μη χαρακτηρισμού ως ιστορικού τόπου της

επαρχιακής οδού Κανδάνου-Χανίων εκδόθηκε παρά την 1129/9.8.2007 θετική, υπέρ δηλαδή του χαρακτηρισμού, εισήγηση της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης και την από 20.9.2007 επίσης θετική εισήγηση της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς, κατά της αποφάσεως αυτής δε ασκήθηκαν, αμέσως, αιτήσεις ακυρώσεως ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και αίτηση επανεξετάσεως στη Διοίκηση. Υπό τα δεδομένα αυτά, η αιτούσα, η οποία, άλλωστε, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, θίγεται διότι δεν θα μπορεί να πραγματοποιήσει στο μέλλον επέκταση της λατομικής της δραστηριότητας, αβασίμως προβάλλει ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά παράβαση της αρχής της προστατευόμενης εμπιστοσύνης, καθόσον της είχε δημιουργηθεί το έτος 2005 η βεβαιότητα ακώλυτης δραστηριοποίησής στην περιοχή.

12. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου που παρατίθενται σε προηγούμενη σκέψη και ιδίως από τις θετικές εισηγήσεις της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης και της Διεύθυνσης Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς του Υπουργείου Πολιτισμού και την θετική γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Νεωτέρων Μνημείων προκύπτει ότι το μήκους 6.640,00 μέτρων τμήμα της επαρχιακής οδού Καντάνου (Κανδάνου)-Χανίων, όπως οριοθετείται στην προσβαλλόμενη πράξη και το διάγραμμα που την συνοδεύει, χαρακτηρίσθηκε ως ιστορικός τόπος διότι αποτελεί ένα σύνθετο έργο του ανθρώπου και της φύσεως, αποτελούμενο από το ιδιαίτερου ενδιαφέροντος τεχνικό έργο των αρχών του 20ου αιώνα που διατηρείται σε πολύ καλή κατάσταση χωρίς αλλοιώσεις και επεμβάσεις και το εξαιρετικού φυσικού κάλλους φαράγγι, το οποίο διασώζει την ιστορική μνήμη της περιοχής και, ειδικότερα, αποτελεί μοναδική μαρτυρία για την καταστροφή της Κανδάνου κατά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Η αιτιολογία αυτή, που βρίσκεται έρεισμα στα στοιχεία του φακέλου, είναι νόμιμη και επαρκής, δεν εκώλυε δε τον χαρακτηρισμό ούτε ο προηγούμενος καθορισμός λατομικής

./..

περιοχής, που περιλαμβάνει ένα τμήμα του ιστορικού τόπου, ούτε η προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, η οποία δέχθηκε ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό, παρά τις αρνητικές εισηγήσεις της υπηρεσίας, ερειδόμενη κυρίως στις αρνητικές συνέπειες του χαρακτηρισμού για την άσκηση λατομικής δραστηριότητας. Αβασίμως, συνεπώς, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη στερείται αιτιολογίας, ότι εκδόθηκε κατά πλάνη περί τα πράγματα και κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως, ότι συνιστά ανεπίτρεπτη ανάκληση ευνοϊκής για την αιτούσα πράξεως και ότι ο επίδικος χαρακτηρισμός συνιστά κατάχρηση εξουσίας.

13. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση, καθώς και η παρέμβαση καθ' ο μέρος ασκείται από τον Δήμο Καντάνου-Σελίνου, να γίνει δε δεκτή ως προς τους λοιπούς η ασκηθείσα παρέμβαση.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Απορρίπτει την παρέμβαση καθ' ο μέρος ασκείται από τον Δήμο Καντάνου-Σελίνου.

Δέχεται την παρέμβαση κατά τα λοιπά.

Επιβάλλει στην αιτούσα τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα [460] ευρώ, και τη δικαστική δαπάνη των παρεμβαίνόντων, που ανέρχεται σε εξακόσια σαράντα [180+460=640] ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 9 Φεβρουαρίου 2015

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος

Η Γραμματέας

και μετά την αποχώρησή της

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 3 Φεβρουαρίου

./.

Θωμάς
ΟΓ

Αριθμός 366/2016

-22-

2016.

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Η Γραμματέας

Αβ. Ρέντος

Ε. Σκουρνού

1.